

JUTRO

Delo popolnoma počiva. Delavstvo zahteva odstavitev sedanjega guvernerja in župana v Saragosi.

rlinskem posetu

vnikov v berlinski tisk po pravici najbližji politični domovini v Franciji. Listi so pri tem ugotovili, da je obilica dobrih pet- kar je na berlinska tla. Uradni zastopnik francoske vlade. Človeka prav za prav močno preseneča ugotovitev, da od berlinskega kongresa l. 1878. dalje obe sosedni državi nista imeli drugih stikov nogo onih, ki jih daje mednarodna institucija medsebojnih diplomatskih predstavnikov. Iz te okolščine se da tudi posneti, da Lavalov in Briandov poset v Berlinu resnično priča o prerusitvi neprijetne tradicije, ki je obvladovala odnose obeh narodov več kot pol stoletja.

Za ta pomirljivi korak gre zasloga v prvi vrsti Briandu, Lavalu in Francois-Poncetu. Prvi je stavil na kocko vso svojo popularnost med francoskim narodom, neumorno propagirajoč idejo sporazuma z Nemci, pri čemer ga niso oplašile in odvrnile začetne poti niti očitni neuspehi, ki so se v Stresmanovih smrti kar nekako vsuli na slovitega državnika. Laval je v svoji pomirljivi misli sporazuma z Nemčijo, Francois-Poncet pa je bil ona osebnost, ki je ugledil pot v Berlin in že s samo svojo pojavo razorožil besne demščarje, pripravljajoče Francozom nemile incidente.

Kratki čas, ki sta ga francoska državnik prebila v prestolnici Nemčije, seveda ni zadostoval za razčističenje začetnih pojmov, za določitev metode zatega zblizanja in sodelovanja. Poset je formalen uvod za to novo pot, ki jo ubere nemška in francoska vlada. Kakor pa je iz dosedanjih izgovorov činiteljev obeh držav ne bo delo začelo na temelju teze, da je treba najprej urediti francoske odnose, kakor da bo prišla preko zaupanja tujim sporazum. V nasprotju s tem, ki je zahteval pred vseh političnih spornih stvari, da Nemci obljubijo, da se ne bodo nikoli nikoli čisto politično. Izhodišče za gospodarsko je bo Poncetov načrt za osrednjega državnega industrijskega ki bo pod nadzorstvom obeh er obojestranskih industrijcev vcev. Pred vsem gre za železnico, kemično in premovalno industrijo, ki je po odcipitvi je in Lotariške močno udarjena. neščenci in delavci obeh držav so z zaupanjem gledali na to bodočo tvorbo. domnevaajo, da jih bo združeni francosko-nemški kapital lahko še bolj pritiskal. Češ, da bo enotna državna kontrola nad kartelom z ene in druge strani otežkočena, ako bo polovica kartela na ozemlju druge države. Delavskim zahtevam je Poncet takaj ugodil in določeno je bilo, da ima

Za ojačanje gospodarske samozvesti

Beograd, 30. sept. p. Ob 5. popoldne se je v kabinetu generalnega direktorja Pošte hranilnice vršila konferenca zastopnikov raznih beograjskih ustanov in organizacij, na kateri so razpravljali o organiziranju akcije za pomiritev prebivalstva in povzdigo zaupanja v naš zasebni in javni kredit. Razen zastopnikov beograjske občine so se je udeležili tudi zastopniki vseh patriotskih, kulturnih in socialnih ustanov v Beogradu. Na konferenci je bilo soglasno sklenjeno, da se s pomočjo nacionalnih ustanov in organizacij uvede najvišjevalne akcija ter pritegnje vse nacionalne sile, ki morejo dominirati k ureditvi in ojačanju gospodarskih odnosov v naši državi.

Novi oficirji

Beograd, 30. sept. p. Jutri bodo v vojni akademiji na svečan način proizvedeni za podporočnike gojenci 56. razreda. Najboljši gojence bo prejel v dar od Nj. Vel. kralja dragoceno sabljo. Nagradjeni mladi podporočniki je Miodrag Mijalović iz Pirota. Nagrade bodo prejeli tudi nekateri drugi gojenci, najboljši po učnem uspehu. Gojenci 57. razreda bodo imenovani za narednike, gojenci 58. razreda pa za podnarednike.

Izpremembe v finančni upravi

Beograd, 30. septembra. AA. Ker je s sklepom ministra za finance ukinjen finančni inspektorat v Vukovaru, bomo davčne uprave v Vukovaru, Vinkovcih in županiji pripadale v pristojnost finančnega inspektorata v Osijeku, davčni upravi v Bosanskem Čamcu in Brečkom pod finančni inspektorat v Tuzli, davčni upravi v Sidu in Sremski Mitrovici pa neposredno pod dunavski Mitrovici direktorja v Novem Sadu.

Konferenca o prodaji opija

Beograd, 30. sept. AA. Danes se je vršila v ministarstvu za trgovino in industrijo seja s predstavniki skupljajalske trgovske zbornice in glavne proizvajalske zadruge na seji o zakonskem načrtu o opiju. Na seji so ugotovili, da se položaj na opijem svetovnem tržišču ni niti malo popravil. Po poslednjih vestih kotira opij na hamburški borzi 8 in pol švicarskih frankov za angleško libro in sicer opij z 12% morfija, kar znaša manj kot 200 dinarjev za kilogram.

Beograd, 30. sept. p. V nekaj dneh prične v Beogradu izhajati nov politično informativni list »Stampac«.

Spomin na bitko na Kajmakčalanu

Beograd, 30. septembra.

Danes pred 15. leti je bila po strašnih borbah in naporih, ki so zahtevale tisoče življenj, izbojevana velika bitka na Kajmakčalanu, ki je hrabrim borcem na stečaj odprla vrata v domovino, katero so morali zapustiti pred velikansko premočjo sovražnikov. Ta bitka pa ni otvorila vrat samo v Srbijo, temveč tudi v skupno državo vseh Jugoslovenov — v Jugoslavijo.

Naši borci, in sicer polki drinske divizije, odred dobrovoljcev in 7. pešpolk so se dobro pripravili na odločilno bitko. Priprave za odločilni naskok so se vrstile takole: Ko je bil sovražnik poražen v bitki 1. septembra 1916 pri Gornjičevu, se je umaknil v dobro utrjene postojanke Kajmakčalan - Starokov, Grob - Sovička kosa. Najvišja točka te fronte je bila na Kajmakčalanu kota 2525. To močno pozicijo je začela napadati naša III. armada že 16. septembra. Napadi so se nadaljevali v raznih odsekih do 30. septembra. Ta dan je bil najlepši v tej seriji. Na nebu ni bilo nobenega oblaka, vojniki pa niso imeli nobenega občutka do teh prirodnih krasot, kajti od rova do rova je bilo obveščeno že tekom noči, da je pripravljen odločilni naskok na vrh Kajmakčalana. Ob 7. zjutraj je že artiljerija koncentrirala svoj ogenj na bolgarske rove. Od ure do ure se je ta ogenj stopnjeval in okrog 2. popoldne se je začelo, kako bežijo nasprotniki iz razstreljenih utrdb. Okrog 3. pa je topovski ogenj ponehal in začel se je naskok na najvišje bolgarske postojanke. Tekom ene ure so bile končane tudi krvave borbe na nož, potem pa je sledil umik bolgarskih čet, ki so se slede na svojih postojankah po artiljerijskem napadu. Bolgari so bežali po strmih pobočju potli Crni reki in zapuščali za seboj ogromen vojni material.

Kajmakčalanska pozicija je bila najvažnejša točka bolgarske strategije in v spish, ki so jih zmagovalci našli v zapuščenih rovih, so bile tudi bodrilne in pohvalne brojavke, ki jih je pošiljal tedanji bolgarski prestolonaslednik Boris poveljnikom kajmakčalanskih postojank.

Kajmakčalan je prva jasna zvezda in največje zadoščenje hrabrih in požrtvovalnih branilcev domovine po albanski katastrofi. Kajmakčalan je večni spomenik nadčloveškega napora in požrtvovalnosti. Ta zmaga je zahtevala sicer mnogo žrtev, toda vsi, ki so izšli iz nje živi, so prinesli v domovino za vse poznejše rodove sveto oporoko svojih padlih tovarišev, da je domovina vse in nad vsem.

Povišanje ameriških uvoznih carin

Washington, 30. septembra. Zedinjene države so povišale uvozne carine za 25 odst. Povišanje stopi takoj v veljavo. Napovedano je v prvi vrsti proti uvozu iz Evrope. Ameriški gospodarski krogi se boje, da se bo blago v Evropi zaradi ukinitve zlatega standarda znatno pocenilo, kar bi ustvarjalo ameriškomu blagu hudo konkurenco. Da se to prepreči, so bile povišane carine v tako izdatni meri.

Nizozemsko zlato za Francijo

Pariz, 30. sept. s. Iz Nizozemske so včeraj pripeljali v Pariz tri letala zlata v skupni vrednosti 50 milijonov frankov. Skupna teža zlata je znašala 2940 kg.

Zrebanje drž. razr. loterije

Dne 26., 28. in 29. septembra so bili izžrebani naslednji večji dobitki:

40.000 Din srečka št.: 70.357,

30.000 Din srečka št.: 18.132, 27.408,

25.000 Din srečka št.: 23.023,

10.000 Din srečke št.: 29.778, 36.195, 42.269, 49.900, 51.107, 56.052, 99.225

4.000 Din srečke št.: 19.489, 35.465, 50.106, 39.992, 7.186, 71.921, 84.492, 80.479,

2.000 Din srečke št.: 4.315, 12.011, 16.558, 17.651, 18.939, 7.017, 6.795, 2.141, 23.173, 26.619, 26.655, 28.047, 30.901, 31.077, 33.435, 4.213, 34.149, 43.790, 46.546, 47.421, 47.617, 47.802, 43.348, 51.383, 53.789, 58.619, 51.711, 52.110, 60.025, 63.243, 63.525, 66.011, 66.165, 69.350, 70.113, 72.265, 70.806, 75.127, 76.288, 76.765, 88.833, 87.635, 89.890, 90.526, 94.209, 95.301, 97.411, 97.775, 98.619, 99.780.

Din 2.000 srečke št.: 8.039, 57.393,

Din 500 srečke št.: 1.872, 1.890, 8.041, 8.067, 9.702, 9.733, 9.754, 9.776, 13.859, 16.083, 17.964, 17.977, 19.115, 19.152, 19.172, 19.173, 19.174, 27.740, 27.747, 29.248, 29.281, 29.285, 29.296, 33.751, 35.365, 35.377, 36.615, 37.708, 37.734, 37.789, 37.797, 38.111, 38.164, 38.183, 38.188, 38.192, 39.520, 39.541, 39.570, 39.581, 42.954, 42.959, 42.986, 42.994, 46.605, 46.658, 46.667, 47.439, 47.491, 48.328, 48.334, 48.392, 49.413, 49.448, 49.471, 49.485, 49.495, 53.807, 53.822, 53.830, 53.872, 53.885, 53.897, 56.032, 57.326, 57.369, 57.375, 57.392, 58.822, 58.837, 58.899, 58.900, 59.520, 59.540, 59.545, 59.571, 66.445, 66.451, 67.564, 68.708, 68.761, 69.131, 69.402, 69.421, 69.446, 69.460, 69.486, 73.961, 73.967, 73.990, 73.995, 75.003, 75.156, 75.157, 75.197, 76.226, 77.204, 78.015, 78.023, 78.074, 81.299, 86.906, 86.910, 86.949, 86.964, 86.984, 87.612, 87.247, 87.256, 87.289, 88.000, 89.116, 89.123, 96.583, 98.942, 98.943, 98.979.

Din 500 srečke št.: 1.852, 1.863, 8.007, 8.046, 9.727, 9.765, 9.751, 16.068, 16.045, 16.021, 16.050, 17.913, 17.918, 17.987, 17.996, 19.123, 17.776, 27.730, 27.782, 29.282, 29.261, 34.190, 35.387, 36.661, 36.638, 37.725, 37.741, 37.744, 37.767, 38.170, 38.123, 39.532, 39.561, 42.973, 44.103, 44.129, 44.133, 46.608, 46.666, 47.490, 47.460, 48.326, 49.442, 49.456, 49.459, 53.883, 53.892, 56.069, 58.855, 58.858, 59.539, 59.536, 66.740, 66.422, 66.471, 66.434, 66.404, 66.478, 67.555, 67.556, 68.729, 68.786, 68.753, 68.746, 69.164, 69.197, 69.158, 69.473, 69.418, 69.431, 73.998, 73.982, 75.098, 75.004, 75.167, 76.667, 76.664, 76.698, 77.281, 77.236, 78.089, 78.032, 82.495, 82.473, 86.955, 86.982, 87.236, 87.288, 87.254, 87.982, 87.938, 87.930, 87.973, 89.184, 89.151, 89.128, 96.657, 96.655, 96.646, 96.871, 98.188, 98.187, 98.113, 98.931, 98.928.

Zaradi telefonske sprejemanja ne jamčimo za točnost števil. Za male dobitke izžrebane srečke zamenjamo za neizžrebane, tako da bodo mogli naši igralci nadaljevati igranje na visoke dobitke. Zamenjavali bomo neobvezno in samo toliko časa, dokler bo kaj neizžrebanih srečk na razpolago. Zamenjava bodo vršile tudi vse podružnice »Jutras« onim, ki so pri njih kupili srečke. Zrebal se bo vsak dan skozi en mesec.

Opozarjamo naše igralce že sedaj, da je državna razredna loterija za prihodnje kolo znižala število srečk za polovico in bodo izgledi za dobitke zato nekoliko slabši. Zjutri bo na vsaki polni srečki za vsaki razred Din 200 — polovično Din 100.

Zadružna hranilnica r. z. o. z., Ljubljana/Sv. Petra c. 19

Pri Polzeli vzpet gorelo

Hudo prizadeta družina z 8 otroki — Še en požar v Savinjski dolini

Polzela, 30. septembra.

Zločinskih požigov v Savinjski dolini ni konec. V minili noči je katastrofa zadela posestnika Ivana Cuka, po domače Mešiča, v Založah pri Polzeli, ki mu je zgorela stanovanjska hiša in gospodarsko poslopje. Nekaj po polnoči je Cukova mati čula zunaj okrog hiše nekoga postopati in razbijati. Poklicala je domače, naj vstanejo in gredo pogledat, kaj se vendar dogaja. Ko je posestnik Cuk pohitel na prosto, je z grozo uvidel, da je že vsa hiša v plamenih. Na njegov klic so se vsi domači, za silo oblečeni, komaj se oteli nesreče. Kmalu so prihiteli tudi gasilci iz Polzele s svojo motoriko in so napeljali vodo iz bližnjega potoka kakih 150 metrov v breg. Komaj pa je voda prišla do skropilnika, so začele počati cevi. Tako je reševanje bilo sploh onemogočeno. Ker sta bili obe stavbi v glavnem leseni, je gorelo kakor papir in so mogli oteti edino živino. Starejši sin je še planil v ogenj ter vlomil v omaro in stari materi rešil edino obleko, svoje pa ni več mogel. Pogorelo je vse do zidovja.

V gospodarskem posloppu je ogenj uničil stiskalnice, stroj za drobljenje sadja, več sodov jabolčnika in še nekatere prazne sode, pripravljene za vinski mošt, saj so Čukovi pravno danes nameravali opraviti trgatve. V stanovanjski hiši je zgorela vsa oprava in obleka in je torej nesrečna družina, ki šteje 8 nepreskrbljenih otrok, ostala samo tisto, kar je imela na sebi.

Posestnik Cuk ima zavarovanje pri »Vardarju« in Vzajemni zavarovalnici nepremičnine za 27.500, prejemnine pa za 23.700, vsega skupaj torej za 51.200, škoda pa vsekakor presega 100.000 Din. Za več tisočakov je oskodovalo tudi polzeško gasilsko društvo.

Nadalje je v minili noči gorelo tudi v Dolenci vasi in je bil požar viden daleč na okoli, podrobnosti pa še niso znane. K poročilu o nevelavnem požaru pri posestniku Cizeju na Polzeli dostavljamo, da ni pogorelo kozolec, marveč je ogenj uničil gospodarsko poslopje, dočim so kozolec ubranili.

Grd zločin nad sedemletnim otrokom

Po treh mesecih je bil izsleden skrivnostni zločinec v osebi nekega Blažiča iz Sv. Lovrenca na Pohorju

Zagreb, 30. septembra. n. Junija meseca je bil na zagrebski policiji prijavljen nevaren slučaj sadizma. Dne 10. junija je vzgojiteljica nekega 7 letnega dekleta ugodnejše zagrebske rodbine opazila, da kaže otrok pri sedenju bolečine. Na vsa vprašanja pa otrok ni hotel ničesar povedati. Vzgojiteljica ga je nato sama pregledala in našla na spodnjem delu telesa 16 vbojdlajev, ki so izgledali, kakor da bi izvirali od injekcijske igle. O svojem nenavadnem odkritju je vzgojiteljica obvestila starše otroka, katerim je otrok nato priznal, da ga je dne 13. junija v Ljubljanski ulici ustavljal neznan, precej velik moški ter ga pozval na svoje stanovanje, češ da bo nesel na pošto pismo, zakar mu je obljubil 5 Din nagrade. Otroci je neznanec ubogal ter šel z njim v neki hotel v omenjeni ulici. Ko sta bila v sobi, ki jo je neznanec zaklenil, je rekel otroku, da je šolski zdravnik ter da ga mora pregledati. Kljub upiranju je otroka sleklet ter ga začel zbadati z neko iglo. Čez nekaj časa je dozdevni zdravnik odšel in se ni več vrnil. Ker vrata niso bila zaklenjena, je otrok pobegnil domov, ne da bi komu povedal o svojem nenavadnem doživljanju. Otca otroka je zadevo takoj po odkritju prijavil policiji, ki je uveljavila preiskavo. Sobarica hotela je izpovedala, da je v tem času stanoval v označeni sobi neki moški, ki se je vpisal za Alfonza Pernada iz Maribora. Sobarica je videla, da je pripeljal v sobo otroka, toda dejal ji je, da je to otrok njegovih sorodnikov, ki je prišel k njemu na obisk. Zagrebska policija se je obrnila na mariborsko policijo s prošnjo, da uvede v svojem področju preiskavo. Poizvedovanje je trajalo dolgo časa. Mariborska policija je naposled ugotovila, da v Mariboru sploh ni nikakega Alfonza Pernada, da pa biva človek z enakim imenom pri Sv. Lovrencu na Pohorju. Toda opis, ki ga je podala sonarica in se popolnoma strinja z opisom otroka, se ne more nanašati na tega Pernada, ki je vrhu tega do-

kazal, da že pet let ni zapustil Sv. Lovrenca, v Zagrebu pa še sploh nikoli ni bil. Zanimljiva postaja v Sv. Lovrencu pa je poizvedovanje nadaljevala in naposled odkrila pravega krivca v osebi zaschnega nameščena Frica Blažiča, zaposlenega pri nekem podjetju pri Sv. Lovrencu. Ko so pokazali otroku fotografijo Blažiča, je otrok v njen takoj spoznal moža, ki ga je v hotelski sobi zbadal z iglo. Tudi pisava ga je izdala. Blažiča so aretirali in prepeljali v Zagreb, kjer je danes na policiji priznal, da je res on zagrebel ta zločin nad otrokom. Pravi pa, da je bil takrat v tako abnormalnem stanju, da si tega niti sam ne more razlagati. Izročen je bil sodišču.

Desetletnica beograjske tvornice papirja

Beograd, 30. sept. p. Beograjska tvornica papirja Vapa je danes svečano proslavila 10-letnico svojega obstoja. Proslave se je udeležil tudi kraljev zastopnik, general Antonije Pečić, kakor tudi mnogo odličnega občinstva. Goste je pozdravil direktor tvornice Dragomir Dragutinović, čigar govor je izzval živahno vzklikanje Nj. Vel. kralju. Govoril je tudi zastopnik delavstva, kakor je bila odkrita spominska plošča v znak hvalečnosti Nj. Vel. kralju. Pri svečanosti so govorili tudi rektor beograjske univerze Mitrović in mnoge druge odlične osebnosti, kakor so bili gostje pogosto.

Justifikacija morilca Terzića

Beograd, 30. sept. p. Iz Smedereva poročajo, da je bil davi tamkaj justificiran zaradi umora bratov Rajčevićev na smrt obsojeni Terzić.

Hmeljski trg

Zatec, 30. sept. h. Položaj na hmeljskem trgu neizpremenjen, cene 260 do 400 Kf.

Požar v italijanski tvornici kablov

Milan, 30. sept. AA. V tovarni Pirelli je izbruhnil gromen požar. Ogenj je nastal v oddelku za izdelovanje podzemeljskih kablov. Požar so le z velikim naporom pogasili. Škoda znaša več milijonov lir.

Vremenska napoved

Zagrebska vremenska napoved za danes: Večinoma stalno, malo spremenljiva oblačnost, podnevi zmerno toplo, noči hladne. — Situacija včerajšega dne: Barometriški maksimum, ki leži nad zapadno Evropo, je kakor v teku zadnjih 24 ur tudi naše kraje, kar je povzročilo sprva deževje, pozneje pa razvedrilo, zlasti v zapadnih krajih. Zračni tlak je v splošnem narasel za 1,5 do 2 mm, največ na zapadu, najmanj v južnem Primorju. Temperatura so ostale nespremenjene samo v južnem Primorju.

Dunajska vremenska napoved za četrtek: Na zapadu se bo začelo oblačiti, vendar še večinoma jasno, nekoliko topleje v severnih Alpah večinoma južno vreme, lepo vreme še precej nestanovitno.

Potrtega srca javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je Vsemogočni poklical k sebi našega nad vse ljubljenežega in dobrega soproga, očeta, brata, svaka in strica, gospoda

IVANA BAJŽELJA

ZASTOPNIKA ZAGREBSKE PIVOVARNE

danes ob 4. uri popoldne po dolgi mučni bolezni previdnega s tolažili sv. vere.

Pogreb nepozabnega blagopokojnika se vrši v petek, dne 2. okt. ob 1/3. uri popoldne iz hiše žalosti Šiška, Gasilska ul. 7, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 30. septembra 1931.

GUSTI BAJŽELJ, soproga; ALOJZ, dr. IVO, FRANTI in POLDE, sinovi; GUSTI por. GORUP, IVANKA por. BIZOVIČAR, MERA por. MACORATTI in DRAGA, hčere; DRAGO GORUP, zet; LADO MACORATTI, zet; MARICA BAJŽELJ, sinaha; DUŠAN, MAJDA, BOZO, MARJAN in BREDA, vnuki.

Naši kraji in ljudje

Po blejskem veleturnirju

Kaj je pokazal veliki mednarodni šahovski turnir na Bledu — Klasifikacija mojstrov — Majhen jugoslovski turnir v srcu velikega turnirja

Bled, 30. septembra. V torek zvečer je bil naš veliki mednarodni šahovski turnir na Bledu slovesno zaključen. Na banketu, ki je ob osmih zvečer še enkrat združil v hotelu Toplicah velike šahovske mojstre in člane pripravljale nega odbora, so bile razdeljene nagrade. Blejski turnir stopa v šahovsko zgodovino, kjer bo nedvomno obdržal odlično, zelo odlično mesto.

Kaj je prinesla ta velika prireditelja šahovskemu svetu? Presenečenje? Da in ne. Potrdila je, da ima svetovno prvenstvo

remijem. Pa se vendarle ne morem ubraniti vtisa, da je svetovni mojster v zadnjem času popustil. Proti San-Remu prav gotovo.

Niemcevič

Bogoljubov je dobil s 15 točkami drugo nagrado. Celih 5 in pol točk je zaostal za Aljehinom. Igral je zelo neenakomerno. Dobro in slabo. Nezanosljivo. Mastil se je z zmagami nad mladimi mojstri. Zdi se mi, da je bil dobro razpoložen, da pa je postal površen, da mu turnirska igra ni tako zelo važna kakor bi morala biti poklicnemu mojstru.

Njemcevič se je povzpela s 14 točkami v zadnjih kolih na tretje mesto. Nemogoče mu je očitati, da se ne trudi. Nedvomno

Flohr

ni bil v najboljši formi. Začel je izredno slabo. Toda z vso svojo žilavostjo, resnostjo in odločnostjo je popravil začetne neuspehe. Srečo je imel, da so konkurenti popuščali. Ta sreča pa je zaslužena.

Le pol točke manj od Njemceviča manj nadaljnji zmagovalci. Trije mladi mojstri in dr. Vidmar. Turnir ima tedaj prava prav samo štiri nagrada mesta. Flohr, Kashdan, Stoltz in Vidmar so se vsedli na četrto.

Kashdanu smo vsi prisojili več. Igral je mirno, preudarno, zrelo. Vse prave vele-mojstrske lastnosti je kazal. Nihče ni več videl v njem mladika. Tudi Flohra smo vsi od vsega početka priznavali. Stoltz pa je obljubljal manj. Mlajši, nezrelejši se je zdel.

Pa je vendarle prav, zelo prav, da so vsi trije zlezli na četrto mesto. To jim bo dalo obilo ugleda v šahovskem svetu in obilo pobude za nadaljnje delo. Prebili so led, odprli si pot, mladost imajo, bodnost je njihova.

Usoda je hotela, da so baš z Vidmarjem, ki je svetoval pripravljalnemu odboru kombinacijo mladih mojstrov s starejšimi, vstopili v vele-mojstrski krog. Škoda, da Pirca ni med njimi.

Mladiči so izrinili iz vodilnih mest velike mojstre: Tartakowerja, Spielmana in

Kashdan

Maroczyja. To je velik uspeh. Zadovoljni so lahko. Čeprav so skoraj vsi vele-mojstri slabše igrali nego običajno.

Za zmagovalci stoji na prvem mestu dr. Tartakower. Trinajst točk je dosegel. Samo pol točke mu manjka, pa bi bil tudi med zmagovalci. Tragična usoda! Tartakower je zelo, zelo slabo začel. Pa se je v zadnjih kolih energično popravil. Prehitel je celo vele-mojstra Spielmana, ki je bil svojčas na drugem mestu.

Kostič in Spielmann sta se ustavila na 12 in pol točkah. To je že manj nego 50 odstotkov vseh možnih. Za Spielmana je to malo, premalo. V drugem turnusu je zelo popustil Spielmann je silbo odvisen od trenutnih uspehov in neuspehov. Dokler dobiva, je nevaren. Gorje pa, če ga zasači poraz. Takoj je potrt in malodušnost ga prime.

Kostič je igral enakomerno, sigurno, toda malo podjetno. Prerad poenostavlja. Igra se mu naglo izprazni. Zato se mu zmage bile redke. Porazov ga pa vendarle ta sistem ni ubranil.

Maroczy je proti koncu zopet popustil. Strašno se je bil zaletel v drugem turnusu. Ze smo mislili, da bo vdrl v prvo vrsto. Toda prišla je reakcija, moči so bile izčrpane, uspehi so se ustavili. Simpatičnemu zastopniku stare vele-mojstrske garde bi bili vsi privoščili nagrado.

Tudi Colle je s svojo duhovito, zanimi-

vo igro zaslužil več. Colle na žalost fizično ne zdrži naporov velikega turnirja. Igra pa zelo globoko šah, poln taktičnih fines, poln krasnih idej. V marsikaki partiji je izvrstno stal, marsikaka neverjetna pogreška mu je pokončala izborne šanse.

Astaloš in Pirc sta zavzela predzadnje in zadnje mesto. Je-li moralo tako biti?

Stoltz

Baš dva Jugoslavena? To ni prav, to nam vsem ni prav. Pa prav nič potrebno ni bilo. Trdno sem prepričan o tem. Astaloš je šele ob koncu zlezal na žalostno svoje mesto. Ne po lastni krivdi. Pirc pa je ves čas igral globoko pod svojo pravo močjo. Bil je pač prvič v streleskem jarku.

Blejski turnir pa je razpravljaval nevidno tudi o jugoslovenskem prvenstvu. Najmočnejši štirje Jugoslovenci so bili na Bledu in igrali so drug za drugim pa dve partiji. Tako je avtomatično nastal v srcu velikega turnirja majhen jugoslovski turnir.

Tudi ta turnir ni prinesel presenečenja. Na prvo mesto je s 4 in pol točkami od šestih možnih postavil dr. Vidmarja, ki je dosegel 75 odst. kakor je to običajno. Drugo mesto je dosegel Kostič s 3 in pol točkami. Kostič je izgubil obe partiji z dr. Vidmarjem.

Med Jugoslovenci je dr. Astaloš z 1 in pol točke ostal zadnji. To je edino presenečenje. Pirc pa je napravil vendarle 2 in pol točke. Med domačini se je dobro držal, čeprav ne tako, kakor bi prav za prav moral.

Blejski turnir je končan. Veaj za šahovski svet. Ni pa končan za Bled, za našo

Dr. Vidmar

banovino, za Jugoslavijo. Ves svet se je zanimal pet tednov za veliko borbo in z njo za Bled in za našo državo. Nešteto velikih dnevnikov je dan na dan poročalo o blejskih bojih.

To ne bo brez sadov. Bled stopa v vrnec svetovnih letovišč. Naš turnir mu je vztrajno in nedvomno uspešno razširil sloves. Propaganda je važna. Za nas in naše kraje silno važna. Drugo leto morajo prvi priti obresti visokih vsot, ki jih je blejski turnir potrošil. Saj bodo prišle.

JNAD Jadran akademikom

Ljubljana, 29. septembra.

Zgodovinski časi, ki jih preživlja naš narod, kličejo na plan tudi našo mladino, ki ljubi svojo uedinjeno domovino. Z gospodarsko krizo je združena tudi kriza duha in nacionalne zavesti. Danes smo lahko ponosni na svojo narodno državo.

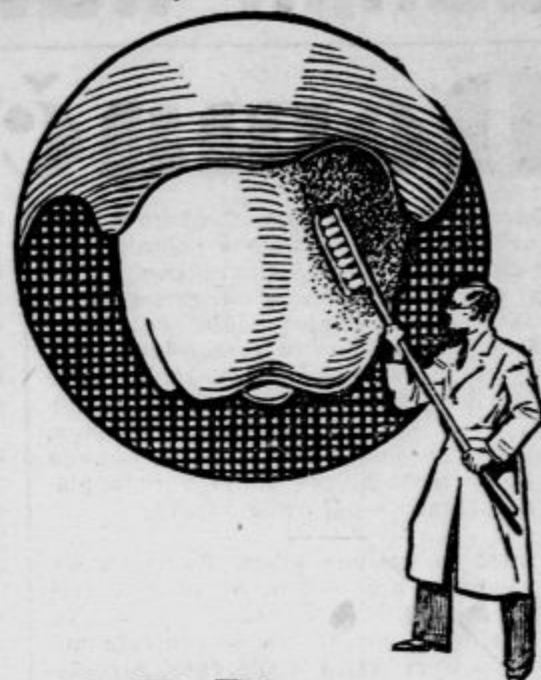
V velikem boju za gospodarski obstanek, za vzbujitev državne zavesti in socialno pravičnost, ki pretresa vso javnost, akademik kot bodoči javni delavec ne sme križem držati rok. Akademiki - abiturijenti, ki vstopate na akademsko tla, se morate zavedati svoje dolžnosti napram sebi, svojemu narodu in državi, da vzgajate iz sebe moške, ki bodo po svoji duševni kvalifikaciji in narodni zavesti sposobni izpolnjevati narodove želje in postati njegovo oko in desica. Kot mladina, ki ne pozna in neče poznati kompromisa, stopite v vrsto društva, ki ima izgrajene in določene poglede in je v teku 12 let dokazal z vsem svojim delom upravičenosti svojega obstoja. Delovni program našega društva vam daje možnost udeleževanja na vseh poljih in izpopolnitve vseh vrst, ki vam jih enostranski in specijalni študij na univerzi ne more dati. Kvalificirani delavec mora danes vedeti, poleg tega, da je strokovnjak v svoji stroki, tudi nešteto stvari, ki so v tesni zvezi z vsakdanjim življenjem.

JNAD Jadran zbira v svojih vrstah mladino iz vseh krajev naše domovine in vse one, ki so prešli preko vprašanj naroda, plemena, vere in socialnih razlik. JNAD Jadran se na takih vprašanjih ne spota. On hoče samo kulturno in gospodarsko enakopravnost vseh delov naše nacije, gospodarski dvig najširših plasti našega naroda, kmeta in delavca, ter veliko in močno Jugoslavijo. Vpisovanje v

Pri slabosti je naravna »Franz Josefov« voda prijetno učinkujoče domače zdravilo, ki znatno zmanjšuje telesne naloge, ker se izkaže že v malih količinah koristno. V dopisih hvalijo zdravniki za ženske soglasno prav mlo učinkujoč način »Franz Josefovec« grenčice, ki je zlasti pripravnica za nežno rast ženskega telesa. »Franz Josefov« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Tako se odstrani zobni kamen,

povzročitelj težkih obolenj zob. Samo z rednim negovanjem Sargovim Kalodontom, edino kremo, ki prepreči zobni kamens pomočjo dodatka (Sulfuricin-oleat po Dr. Braunlichu), ostanejo zobje vedno čisti in zdravi.

KALODONT

Proti zobnemu kamnu

društvo se vrši vsak dan od 10. do 12. ure v društvenih prostorih, kjer je vsakemu na razpolago društveni program. Ob-

enem se dobe tudi vse informacije glede vpisovanja na univerzo kakor tudi vstopa v akademske domove.

Zdravstvo v službi vsega naroda

Velevažna uredba o zdravstveni službi na deželi

Ljubljana, 30. septembra.

Po določbi zakona o zdravstvenih občinah je bilo pravkar objavljeno imenovanje banovinskih zdravnikov za združene zdravstvene občine v dravski banovini. S tem imenovanjem je institucija okrožnih zdravnikov prenehala. Novi zdravniški združenih zdravstvenih občin bodo prejemali plače iz banovinskega proračuna in bo banovina poravnala tudi vse denarne stroške za zdravljenje ubožnega prebivalstva. Zdravstvena okrožja, ki so doslej morala nositi vse te stroške in so v ta namen pobirala posebno zdravstveno doklado, bodo tudi s tem zelo razbremenjena. Nova ureditev zdravstvene službe na našem podeželju pa je za prebivalstvo vse banovine velika razbremenitev še v nekem pogledu. Ban je izdal uredbo o

zdravniški tarifi zdravnikov samostojnih in združenih zdravstvenih občin v vsej banovini. Po tej uredbi so banovinski zdravniki obvezani brezplačno zdraviti siromašno prebivalstvo, a manj premožne, ki ne plačujejo nad 1000 Din neposrednih davkov, samo po minimalni zdravniški tarifi. Tako je torej redna zdravniška pomoč omogočena vsem slojem prebivalstva. Ni dvoma, da bo ta uredba sila blazilno vplivala na zdravstveno stanje vsega prebivalstva in da se bo zdravje ljudstva okrepilo.

Banovinskim zdravnikom pa poleg zdravljenja pripadajo še druge važne naloge: sodelovati morajo pri asanacijah, pospeševati higijeno in v splošnem skrbeti za zdravstveno prosveto prebivalstva v vsem svojem okolišu.

Nenavaden samomor s plinom

Celje, 30. septembra.

Davi kmalu po 7. uri je našla neka postrežnica v dvoriščnem stanovanju v hiši gdč. Mete Bašev v Askerčevi ulici št. 4 na zofi sedečega mrtvega Joahima Klovra, 32letnega bivšega post-rešca, rojenega v Slivnem, občina Sv. Krištof nad Laškim. Klovra je sinoči po prihodu domov oblekel praznično črno obleko, izruval iz stene plinovno cev, od katere je odtrgal plinski kuhinjski in ga vrget na tla, nato pa cev tako zakrivil, da mu je odprlina obstala pred usti in nosom. Vsedel se je na zofa ob steni in postelji, roke potisnil v hlače žepa, glavo nagnil nad cev in z uha-jačim svetilnim plinom in se tako zastrupil.

Obupno dejanje je bržčas izvršil že zgodaj zvečer. Vzrok samomora je iskati v tem, da je imel odpuščeno stanovanje, bil je tudi bolehen, zadnjo pobudo pa je povzročila izguba 40.000 Din, katere je posodil nekemu bivšemu tukajšnjemu obrt-

niku, ki pa je propadel in je tako Klovra prišel ob svoj denar. Zanimivo je dejstvo, da je Klovra v torek zvečer pred svojo smrtjo prišel na tukajšnji mestni pogrebni zavod, kjer je hotel deponirati znesek 4000 Din za svoj pogreb I. razreda. Pogrebni zavod mu seveda ni ustregel in mu je naročil, naj se oglasi naslednji dan. Davi pa je bil Klovra res že mrtve.

Včeraj je imel pri sebi še več tisočakov v gotovini, v nočni omari pa so našli hranilno knjižico celjskega Hranilnega in posojilnega društva z naložbo 10.906 Din. Truplo je bilo po komisijskem ogledu prepeljano v mrtvašnico mestnega pokopališča. Pokojnik, ki že 2 leti ni izvrševal svojega poklica in je živel le od prihrankov in večje dedščine — lani je baje posedoval še okrog 100.000 Din gotovine — je bil znan v širših krogih pod priimkom »Amerikanec«, to pa zaradi tega, ker se je vedno lepo oblačil in je imel pri sebi vedno precej denarja.

Borovniška vlomilca v rokah pravice

Kako so varnostni organi izsledili dva opasna potepuha

Ljubljana, 30. septembra.

V okolici Cerknice in dalje na Notranjskem sta se klatila že več tednov nevarna vlomilca: 23letni Anton Čadež, doma z Verda pri Borovnici, in 24letni Josip Centa, doma iz Zelimelja. Podnevni sta spala po raznih skednjih, v gluhih nočeh pa se odpravila na tatinske pohode. Zlasti so se jih bale samotne hiše. Prihurla sta ponoči, izvršila vlom, odnesla najboljši plen in zopet izginila v noč. Kadar sta bila lačna, sta se zadovoljila tudi s kuretkino, ki sta jo polovila ponoči po gredah in jo spekla nekje v gozdu.

Orožniki so ju zasledovali na vse kriplice, vendar dolgo niso poznali niti njihovih imen. Proti koncu avgusta sta se priklatila vlomilca tudi na Račec, kjer sta izvršila skrajno drzen vlom v Mlakarjevo gostilno in odnesla 300 Din. V gostilni pa sta si pripravila tudi imenitno gostijo in sta jedo- dačo pošteno zalila s pijačo. Po tem vlodao poštno zalila s pijačo. Po tem vlodao poštno zalila s pijačo. Po tem vlodao poštno zalila s pijačo.

V noči na 4. t. m. sta izkopal v steni veliko luknjo in pobegnili spet na prosto. Zadrževala sta se nekaj časa v okolici Ljubljane in Borovnice. Kradla sta le po malem. V noči na pretekli torek pa sta se spet odločila za večji vlom pri trgovcu Srečku Kobiju na Bregu pri Borovnici in se jim je tudi obnesel. Razbila sta šipe skladišča in vdrla v notranjost. Iz skladišča sta prispela v trgovino in odnesla ročno blagajno znamke »National«, mnogo manufakturnega blaga, tobaka, 20 kož usnja, nekaj novega perila, več parov čevljev in drugih predmetov. Vso nakradeno robo v vrednosti okrog 30.000 Din sta lopova naložila na ročni voziček, ki sta ga našla na dvorišču in jo odpeljala v smeri proti Borovnici. Vlomilca sta napravila tudi na vratih, kjer sta vrtala s svedrom, okrog 2000 Din škodo.

Vlom so opazili domači takoj zjutraj in prijavili zadevo nemudoma orožnikom, ki so uvedli preiskavo in dobili od ljudi informacije, da so videli dan pred vladom potepati se po okolici dva razcapanca. Orožniki so prišli Čadežu in Centi na sled in izvedeli tudi, da sta stopila že v torek popoldne v vlak proti Ljubljani. Robo sta skrila v nekem »krivališču«, kjer sta se tudi preoblekla. Orožniki so takoj sporočili in-

formacije ljubljanski policijski upravi.

Centa in Čadež sta se domenila, da se ne bosta peljala do Ljubljane, marveč da bosta skočila iz vagona že pri Viču. Centi se je to posrečilo. Čadež je zadržal sprevednik, ki ga je na glavnem kolodvoru izročil policiji. Čadež je priznal, da sta se dogovorila s Cento za sestanek v nekem vinotoku blizu carinarnice. Stražniki in detektivi so bili takoj obveščeni o tem in je bil Centa aretiran že zvečer na Sv. Petra cesti.

Oba svedrovca sta zdaj za zamreženimi okni v policijskih zaporih, v kratkem pa bosta izročena sodišču.

Obvarujte svoje dete

prehlada pozimi s pomočjo

Zephir-peči

ki daje vedno enako toploto.

Znatno znižane cene!

»ZEPHIR« tvornica peči in emajla, SU-BOTICA

Samoprodaja za Ljubljano: Breznik & Fritsch, za Celje: D. Rakusch, za Maribor: Pinter & Lenard.

Elitni
Kino Matica

Danes premiera ob
4., 7.1/2 in 9.1/2 zvečer

Opereta, ki je osvojila ves svet!!

„Mamselle Nitouche“

Any Ondra,
Georg Aleksander,
Hans Junkermann,
Oskar Karlweiss

4

veliki umetniki, ki jih
ljubi vsa Ljubljana!!

Krasen dopolnilni spored! Pred-
prodaja vstopnic od 11.—12.30.

Telefon 2124

Nova pošiljka damskih plaštev zadnjih novosti dospela Domače vesti

* Opozorilo naročnikom. Cenjene naročnice prosimo, da poravnajo s poštnimi poštovalnicami, ki so jih našli priložene v večerajšnji številki, naročnino za mesec oktobra. Odnosno za letošnje zadnje četrtletje. Priporočamo naj poravnajo tudi morebitni zaostaneke, vse pa že prve dni meseca, da ne bo presledka pri pošiljanju lista. To je potrebno tudi v lastnem interesu naročnikov, ker »Jutro« nezgodno zavarovanje velja le za one naročnike, ki imajo v redu plačano naročnino. — Uprava »Jutro«.

* Pomoč za pasivne kraje. V toplem sočuvstvu pri prizadevanju od suše in vremenskih nezdov v naši kraljevini je N. Vis. knez Pavle odredil, da se centralnemu odboru Rdečega križa kraljevine Jugoslavije izroči za pomoč prizadetim kot njegov prispevek 20.000 Din, kot prispevek Nj. Vis. knezine Olge pa 10.000 Din. — Mesto Vukovar je zbralo po en vagon pšenice in koruze ter dalo na razpolago banjski upravi za pasivne kraje.

* Vojaške vesti. Kakor objavlja »Vojni list«, je pehotni brigadni general Glogovc Isakov na lastno prošnjo upokojen ter prevezen v rezervno. Za slušatelje višje šole vojne akademije v Beogradu so med drugimi sprejeti: artiljerijski kapetan 2. razreda Anton Švajcar, pehotni poročnik Leopold Škodlar, pehotni poročnik Norbert Wurzbach, artiljerijski kapetan 2. razreda Oton Čuš, konjiški poročnik Josip Golob, zrakoplovni kapetan 1. razreda Franjo Pirc in artiljerijski poročnik Srečko Ron. V vojni mornarici so pridržani na službovanje: kapetan korvete Vladimir Andoljšak operativnemu oddelku komande mornarice; poročnik bojnega broda 1. razreda Boris Pirc pomorski vojni akademiji kot vršilec dolžnosti starešine prvega letalskega akademije; kapetan korvete Anton Gatin pomorski vojni akademiji, doslej na križarki »Dalmacija«; poročnik bojnega broda 1. razreda Henrik Klinar je pridržan na službovanje na križarki »Dalmacija«, kapetan korvete Ervin Fink je razrešen dolžnosti v komandi strokovnega orožja. Pehotni poročnik Ivan Bizjak je pridržan kot vodnik 1. planinskega pehotnega polka. Ženitev je dovoljena zrakoplovnomu poročniku Fr. Jerebu z gđ. Olgo Božičev, hčerko odvetnika v Celju; pehotnomu poročniku Petru Balazu z gđ. Zoro Helmanov, hčerko strokovnega kapetana v Novem Sadu; artiljerijskemu poročniku Branku Cvjetiču z gđ. Anico Kočevarjevo, hčerko lastnika bančnega zaroda v Mariboru; sanitarnemu poročniku dr. Stanku Jerebu z gđ. Hermo hčerko pokojnega Ivana Hvale iz Trsta in pehotnomu poročniku Rajku Puyacu z gđ. Siavo, hčerko Antona Zerova, uradnika finančne kontrole v Mariboru.

Gorazdov učni zavod

sprejme še nekaj gojenk. Pouk po priznani najnovejši in najuspešnejši učni metodi. Učni honorar jako zmeren. — Pojasnila in prijave: Nunska ulica 19. — Hčerke železničarjev in državnih namestencev posebne ugodnosti.

* Službeni list dravske banovine objavlja v 59. številki med drugim: Kraljevo odločbo o razpisu volitev v narodno skupščino; zakon o pošti, telegrafu in telefonu; uredbi o določitvi vrednosti stanovanj civilnih državnih uslužbencev; odločbo o znižanju draginskih dokladov; odločbo o pridelitvi srezov banovinam in okrožnim inšpektoratom; dopolnitve uredbe o cenah kruha; tolmachenja po zakonu o volitvah poslancev; objavo o oprostitvi od taks v volitvenem poslovanju ter popravke; v objavi odločbe o znižanju osebnih draginskih dokladov; v uredbi o določitvi vrednosti stanovanj civilnih državnih uslužbencev, ter v uredbi o odseku za evidenco važnih odločb in o načelnih določbah kasacijskega sodišča.

* Glavna skupščina Jugoslovenskega šumarskega društva bo letos v Skopju 11. oktobra. Obenem se bo pri tej priliki proslavila desetletnica obstoja edinstvenega društva za vsa naša država. Člani se vabijo, da se v čim večjem številu udeležijo tega jubilarnega zborovanja. Minister prometa je udeležencem kongresa odobril značilne olajšave za vožnjo na železnicih. Državni uradniki bodo plačali četrtinsko

ceno, ostali udeleženci kongresa proti železniškim legitimacijam pa se bodo vozili s polovično karto, ki bo veljala tudi za brezplačen povratek. Olajšava ostane v veljavi od 7. do 18. oktobra. V zvezi s kongresom se priredi več zanimivih ekskurzij. Kongres se bo vršil v prostorih škopskega doma.

* Opozoritev udeležnikom pravnškega kongresa v Skopju. Razpis glede znižane vožnje v Skopje je spremenjen in toliko, da kupijo udeležniki kongresa na odhodni postaji le četrtinsko karto. V Skopju si morajo dati potrditi legitimacije pri tamkajšnjem odboru, za povratek pa si kupijo zopet četrtinsko karto. S to se morejo vrniti tudi po drugem potu kakor po onem, ki so ga uporabili za potovanje v Skopje. Odhod iz Ljubljane je, kakor že javljeno, v petek 2. t. m. z dopoldanskim brzovlakom. — Odbor društva »Pravnika«.

* Kongres jugoslovenskega ženskega saveza, ki je bil napovedan za oktober v Novem Sadu, se je preložil na prihodnje leto. Društva, ki se niso poslala letošnje članarine, se pozivajo, da čimprej izpolnijo svojo dolžnost. Vse informacije, ki se tičejo jugoslovenskega ženskega saveza in naših ženskih društev, se dobe odslej v pisarni saveza v Ljubljani, v Selenburgovi ulici št. 7-II, kjer je tajnica na razpolago članicam vsak četrtek od 10.—12. ure.

* Konferenca jugoslovenskega episkopata se bo vršila 12. oktobra v Zagrebu pod predsedstvom zagrebskega nadškofa dr. Bauerja.

* Udrženje rezervnih oficirjev in bojnikov. Podobor Ljubljana, naproša vse rezervne oficirje, zavode, tverde in občinstvo, da se poslužujejo pri frankiranju svojih dopisov jubilarnih znamk, katerih prebitek je namenjen za ureditev groblja in spomenika naših padlih bojev v Parizu. Znamke za 50 par se prodajajo po 1 Din, za 1 Din po 2 Din in znamke za 3 Din po 4 Din. Kupujte te znamke iz pičetke do junakov, ki so padli za svobodo nas vseh! — Veliko obrtniško zborovanje v Konjicah. V nedeljo 11. t. m. ob 10. dopoldne se bo vršilo v dvorani Narodnega doma v Konjicah veliko obrtniško zborovanje, ki ga je sklical Zveza obrtnih društev v Celju. Ob tej priliki bo v Konjicah ustanovljeno krajevno obrtno društvo.

* Poroka. Poročna sta bila v Stični v opatiji kapeli lekarnar g. Josip pl. Trnkoczy in gđ. Jela Humekova. Poročil ju je nevstin brat cisterljan g. P. Gabrijel Humek.

* Novi grobovi. V Brezicah so večeraj popoldne položili v večnem počitku g. Franca Sikoška, uglednega in splošno priljubljenega breziškega meščana, slikarja in posestnika. — Bavdkovi družini na Selu je umrla hčerka Desanka, ki jo bodo pokopali danes ob 17. — V celjski bolnici sta večeraj umrli 73 letni Franc Koštomaj z Razgora, občina Škofja vas pri Celju, in 74 letna Roza Koželjeva, iz Podgrada, občina Sv. Jurij ob južni železnici. — Pokojnim blag spomin, žalujcim naše iskreno sožalje!

* Smrt ruskega generala v Novem Sadu. V Novem Sadu je v ponedeljek umrl bivši ruski carski general Vladimir Aleksandrovič Irmannov. Svojebodno je sodeloval v japonski vojni, kjer je bil ujet, pozneje pa v svetovni vojni v Brusilovi ofenzivi. Po boljševiški revoluciji je bil do 1920 komandant posameznih odredov kontrarevolucijonarnih čet. Po boljševiški zmagi je Irmannov prispel v Jugoslavijo, kjer se je stalno nastanil. V Jugoslaviji je bil odlikovan s Karadjordjevo zvezdo III. stopnje.

* Švicarski turisti v Jugoslaviji. Skupina 30 švicarskih turistov pride 4. t. m. v Zagreb, kjer bostanejo dva dni ter si ogledajo znamenitosti mesta. Pot jih vodi potem v Bosno in Dalmacijo do Kotora.

* Najem ribolova na Vranskem jezeru. Minister za kmetijstvo je odobril dražbo, s katero se je združila »Ribarska« dal v najem ribolov na Vranskem jezeru pri Biogradu v Dalmaciji za dobo 10 let. Zadruga bo plačala državi za desetletni najem 1.730.000 Din ter se je obvezala, da bo za potrebne naprave na jezeru investirala 1.700.000 Din. Zadruga bo z deli takoj pričela. Za proučevanje jezera bo uredila biološko postajo po navodilih biološko-ocenografskega zaroda v Splitu. Vsako leto se za izvoz lahko vzgoji več vagonov rib. Doslej se je eksploatacija vršila v državni režiji.

* V zemskem domu slepih se je v nedeljo vršila tradicionalna jesenska svečanost. Govorili so nekateri slepci ter potem zapeli nekoliko skladb naših in tujih avtorjev na splošno zadovoljstvo. V tem domu je bilo vzgojenih že večje število slepih vojakov in 112 slepih otrok. Ker dom ne odgovarja potrebam, se zbirajo sredstva za razširitev zaroda. Doslej je zbranih 596 tisoč 520 Din.

Krasni plašči že od Din 300 naprej na ogled in izbiro vabi trvdka
F. LUKIĆ, LJUBLJANA
Stritarjeva ulica

* Milijonska globa novosedske tverde. Kakor poročajo iz Novega Sada, je tamkajšnja davčna uprava kaznovala trvdko Hofherr & Schranz z globo v znesku 2.503.209 Din, ker ni zabeležila nad 600 pogodb, ki jih je sklenila z različni strankami.

* Obsodba gostilničarjev, ki so vino mešali z vodo. Nedavno se je v Osijeku mudil vinarški nadzornik banske uprave v Zagrebu inž. Stipetić. Iz osijeških gostilnic in kavarn je vzel vzorce vina ter jih poslal v analizo v oenološki zavod v Zagrebu. Te dni so prispeli prvi rezultati analize ter se je ugotovilo, da imajo štiri prve gostilne vino pomešano z vodo. Zaradi tega se je predvčerajšnjim pred sreskim sodiščem v Osijeku vršila obravnava proti onim štirim gostilničarjem. Sodišče je obsodilo vsakega na 14 dni zapore in po 500 Din globe pogojno na leto dni. Zanimivo je, da gre v teh štirih primerih za lokale ki so bili na glasu zaradi dobrega vina.

* Oblike in klobuke kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna Jos. Reich.

**VAŠE PLOŠČE
IN FILME**
Vam razvijemo in kopiramo v 12 urah. Drogerija Kanc, Ljubljana — Maribor.

»ITO« zobna pasta najboljša.

Iz Ljubljane

u. Prijave za uradniški abonma v Elitnem kinu Matici. Danes, jutri in v soboto sprejema Elitni kino Matica prijave za uradniški abonma za oktober. Abonent državi uradniki in upokojenci morajo kupiti potrebne vstopnice za pet oktoberskih predstav in to: opereto Mamsell Nitouche (Any Ondra, Karlweis, Junkermann in Georg Aleksander), za večletim »Arjanac« z Elizabeto Bergnerjevo, za šolostro »Omahijeva devica« (v glavni vlogi Szöke Szakall) za velevkomedijo Revizor Haselhuhn, v kateri nastopa najboljši komik Vlasta Burian in za Kalmanovo opereto »Pustna vila« (v glavni vlogah Oskar Karlweis, Any Ahlers, Szöke Szakall, Harry Halm). Vse ta izvršni spored prinese Elitni kino Matica v teku oktobra in abonentji morejo posetiti te predstave ob nižjih cenah po 10 Din (namesto normalne cene 15 Din) na parketnem prostoru. Natančnejše podatke in pojasnila se dobe pri ravnatelju Elitnega kina Matic.

Izdelovanje moških oblik po najnovejši modi — Trenchcoati po najnižji ceni.

**„NOBLESSE“
LJUBLJANA
Aleksandrova 4**

u. Prvi simfonični koncert letošnje sezone bo v petek 9. t. m. v unonski dvorani. Koncert dirigira L. M. Škerjanec, priredil ga pa uprava narodnega gledališča s svojim opernim orkestrom. Pri koncertu sodelujejo: pianist Noč, orkestralno društvo Glasbene Matic in orkester drž. konservatorija v Ljubljani. Predprodaja vstopnic v Matici knjigarni po običajnih cenah.

u. Mladi slovenski violinist Karlo Rupel bo koncertiral prvič v letošnji sezoni v ponedeljek 5. t. m. v unonski dvorani. Izšel je iz izvršne šolske šole na našem konservatoriju, kjer je diplomiral ob koncu šolskega leta 1927-28. Zatem je bil eno leto v šoli svetovnega violinskega pedagoga prof. Ševčika v Pisku na Čehoslovakijskem kot eden njegovih najboljših in tudi najljubših gojenec. Iz Piska je odšel v Pariz, kjer je bival dve polni sezoni, se še nadalje izobraževal in študiral pri najznamenitnejših mojstrih svoje koncertne programe. Sadove svojega večletnega intenzivnega študija in igranja nam bo pokazal na koncertu v ponedeljek. Sedeže dobite v Matici knjigarni.

u. Narodno železničarsko glasbeno društvo »Sloga« ima drevi ob pol 20. generalno vajo oratorija »Samsona«. Udeležba vseh pevcev in godbenikov obvezna! Prosimo vse za točnost. — Komorni in glasbeni večer »Sloga«, napovedan za ponedeljek 5. t. m. ob 20. odpade zaradi Rupelovega violinskega koncerta v Unonu. Vršil se bo 12. t. m. ob isti uri.

u. Československa Obec Ljubljana. Tradicionalno »Václavské posvícenie« (Zegnanje) se bo vršilo v soboto 3. t. m. ob 20. v veliki dvorani Kazine. Gostje dobrodošli, posebnih vabil ni treba. Ples.

u. Na prosvetnem večeru »Svobode« in »Zarje« v sredo 7. t. m. v dvorani Delavske zbornice bo poleg koncertnih in pevskih točk tudi Ciril Štukeč predaval o nedavni največji mednarodni sportni olimpijadi na Dunaju in bo na modernem apidaskopu pokazal nad 100 fotografskih posnetkov.

u. Ženski Pokret opozarja svoje članice na sestanek, ki bo drevi v Selenburgovi ulici št. 7-II ob 20.

u. Gospodinjke pomočnice se opozarjajo, da se čimprej prijavijo v shajališče v Prečni ulici št. 2, da se v začetku oktobra lahko odpravijo tečaj za šivanje, petje in nemščino. Za vsak tečaj je potrebno določeno število članic. V oktobru in novembru sledijo uležajo pouku, v decembru ste bolj utrujene, ker je v vsaki hiši dovolj dela. Pridite kmalu, da ne zadržujete onih, ki so že prijavile in čakajo na vas. — Segajte pridno po svojem stanovanjskem glasilu »Gospodinjke pomočnice«. Celoletna naročnina stane le 12 Din z dostavo na dom. Posamezna številka stane 1.50 Din in je naprodaj v trafikah in v trgovini g. Darinke Vdovičeve v Gradišču in v trgovini Meglič v Prazakovi ulici 16.

Novo! Zanesljivo!
CISTIN
je zoper vsak madež na suknju, svili ali usnju. Dobi se v drogeriji KANC, Ljubljana — Maribor

u. Celistka ga. Hilda Lobé-Folger, absolventka dunajske Glasbene akademije, bo poučevala čelo privatno ali v Glasbeni Matici in na konservatoriju, če se priglasi do volje učencev. Gospa je nekdanja učenka prof. Grünerja, priznana umetnica, ki je nastopila z velikim uspehom v mnogih koncertnih v inozemstvu in dvakrat v Ljubljani v Brandt-triu. Prijave sprejema od 13. do 15. Bleiweislova cesta 3-III.

u. Drevi otvoritev Jenkove plesne šole ob 20. v Kazini. Sonny-Boy-Jazz. Večerna toaletna zaželenja. Prijave in informacije za tečaj ter posebne ure dnevno od 10.—13. in 15.—21.

u. Vpisovanje v tečaj za ritmično gimnastiko in ples telesno-kulturnega društva Atena bo v soboto 3. t. m. od pol 18. do četrta na 20. v beli dvorani Uniona, kjer se dobe vsa pojasnila. Sprejemajo se prijave za ritmično za otroški tečaj, za naraščajo in odrasle, za plesne tečaje za deklice, za moderne plesne začetnike in družabni ples.

u. Tečaja moderne telodavbe TKD Atene po strokovnim vodstvom se otvorita danes popoldne v telodavnici ženske realne gimnazije na Bleiweisovi cesti. Vpisovanje in vse informacije od 5. pon. dalje. Prva telodavna ura danes za deco ob pol 6. popoldne in za dame ob pol 7. zvečer. Posrebno priporočljivo za uradnice.

u. Trvdka klavirjev in glasbil Alfonz Breznik je sedaj na Aleksandrovi cesti 7.

u. »PAN« ovratnik: Berko, Lozar, Zargl, Rozman.

u. Opozarjamo na 25% popusta zaradi padca funta na oglas Commerce.

u. Transformator podirajo. Transformator, ki so ga zgradili pred leti na križišču Rimske Tržaške in Groharjeve ulice so pričeli sedaj podirati. Ravno ta zgradba je silno motila lice tamošnje okolice, zaradi česar bodo sedaj na istem mestu uredili transformator v zemlji in bo vanj vodila železna lestvica.

Iz Maribora

a. Zahvala. Za svojo 60-letnico sem prejel od vseh strani toliko čestitk, da mi je popolnoma nemogoče se vsakemu posebej zahvaliti. Zato se vsem, ki so se me spomnili, tem potom najiskrenejše zahvalujem. Ivan Kejzar.

a. Otvoritevna predstava v marib. gledališču bo v četrtek, 1. oktobra. Vprijazni se Ben Jonsonova klasična komedija »Volpone«. Režira Jože Kovič, nastopil pa bo skoro ves dramski ansambel, nove dekoracije je naslikal g. Ussar. — Za mariborsko gledališče se še vedno sprejemajo novi abonentje v abonma ali pa na bloke, ki so neke vrste abonma in omogočajo obisk gledališča pri poljubnih 12 dramskih in 8 glasbenih predstavah. (Izveze se le one predstave, ki imajo na lepikih označbo »Izveze«.)

a. Proslava 25-letnice člana mariborskega gledališča g. Eda Groma bo v torek, 6. oktobra. Jubilant nastopi kot prestolonaslednik Rudolf v drami »Mayerling«.

a. Naša letošnja koncertna sezona se odpre v soboto 3. t. m. z velikim Händlovim oratorijem »Samson«, ki ga priredi naše priznano Narodno železničarsko glasbeno društvo »Sloga« iz Ljubljane v unonski dvorani s svojim močnim mešanim zborom, ojačenim orkestrom (140 sodelujočih).

Zadnja novost v damskih plaščih

**„NOBLESSE“
LJUBLJANA
Aleksandrova 4**

jočin) in s sodelovanjem naših najboljših solistov - umetnikov: operne in koncertne pevke g. Lovsetove, g. Škerij - Medvedove, gg. opernih in koncertnih pevcev Gostiča in Rusa. Händlov oratorij »Samson« je pretresljivo lepa klasična glasba tega skladatelja, ki uglasbuje veliko svetopisemsko tragedijo Samsona tako čudovito preprosto in obenem jasno, da jo mora sleherni uživati s polnim razumevanjem. Opozarjamo na to veliko in mojstrsko delo, ki je doživelo doslej še vedno in povsod vseobse priznanje. Ničje naj ne zamudi redke prilike, posetiti ta koncert. Nabavite si vstopnice že v predprodaji! Dobijo se v trgovinah Brinik in Höfer. Istotam tudi spored.

a. Večerni kuharski tečaj. Na željo udeleženc se vrši dvomesečni kuharski tečaj na zavodu »Vesna« v Mariboru namesto dopolne zvečer. Začetek 5. oktobra.

a. Drugi izredni občni zbor Pohorske železnice se je vršil v torek zvečer v mariborski mestni posvetovalnici. Sprejet je bil predlog, da se glasbi naslov družba »Pohorska železnica«. Nadalje so se obravnava-

Današnji program mednarod. rokborb

Mileusnič: Rainer
amerikanska oljna rokborba.

Marco Di Pietri: Krause
Italija Francija

Odlična borba
Prohaska: Incognito
Avstrija

Višek današnjega programa odlična borba favoritov

Kop: Travačini
Jugoslavija: Italija

Pričetek borb za utečno darilo Ilirije
Romanov, Rusija: Šturn, Nemčija

Zvočni kino Idea!

Danes ob 4., 1/2 6., 1/2 11. in 9. uri premiera

„LJUBEZEN NA POVELJE“

Pikantna ljubavna komedija po gledališkem komadu »Republika zapoveduje«. V glavnih vlogah:

OLGA ČEHOVA
TALA BIRELL
JOHANNES RIEMANN

Razkošna oprema in sijaj! Izbrane moderne večerne in dnevne toalete!! Sarmantna igra!!

vala vprašanja notranje uprave. Uprava društva bo zahtevala ponudbe za gradbo od zadevnih tvrdk do 10. oktobra. Z delom se bo pričelo takoj in bo sprejeta najprimernejša oferta.

a. Ljudska univerza v Mariboru odpre sezono letošnjih predavanj v petek, 2. okt. Predaval bo akad. slikar Božidar Jakac o Ameriki. Predavanje bo s projekcijami. Naslednji petek, 9. oktobra, pa nastopi naš drugi »Amerikanec«, tenorist g. Svetozar Banovec. Pel bo slovenske in ameriške pesmi.

a. Kinematografske predstave. Grajski kino samo par dni nemška opereta »Zena za eno noč«. — Unio kino od danes dalje nemška veseloigra »Dunajska cvetličarka«.

Iz Celja

a. Še nekaj sreč je na razpolago za igranje v milijonskem V. razredu. Zrebanje bo trajalo še vse dni do vstetega 16. oktobra. Ne zamudite lepe prilike in hitro kupite!

a. Mestni kino bo predvajal drevi ob pol 21. poslednji krasni kriminalni zvočni film »Tigera. Predigra je zvočna Mily-miška«.

a. Upokojeno čestitstvo iz Celja in okolice bo obiskalo pod naslovom svojega običajnega vsakomesečnega tovariškega sestanka v soboto popoldne tovariša g. Tomaža Grah v Gaberju.

Iz Laškega

1. V slovo mladi materi. Kakor je »Jutro« beležilo, je v torek jutraj v celjski bolnici nenadoma preminila gospa Pavla Dronovska, soproga odvetnika iz Laškega. Dala je življenje za življenje. Mlado bitje je postalo že ob rojstvu sirota, ker njegov prvi vdih v življenje je bil tudi poslednji vdih mater. Tragična smrt je vzbudila med prebivalstvom vseposlošno sojetje; ni ga bilo, ki ne bi bil čislal in blagovolil simpatične mlade matere in vdan zakonske družice, ki ji je bila njena družina vir sreče in zadovoljstva. Se na predvečer smrti je živahno kramljala v domačem vrtcu, in ni slutila, da ji šušljajo padajoči jesenski listi smrtno žalostinko. Naj ji bo sladkaj včni sen, ker ji ni bilo usojeno izpiti čaše življenja do dna, in je morala vzeti že na pol poti slovo od ljubčnega soproga, kateremu je zadala njena izguba neizlečljivo rano, dalje od sinčka Marka, ki še komaj čuti, da je za večno prenehalo utripati srce, ki je bilo za njo »a« z vsem planemom materinske ljubezni, in novorojenčka, kateremu so bile še pred rojstvom posvečene vse njene misli in nade. Težko prizadeti rodbini izražamo globoko sožalje!

1. Volilni imeniki. Da so bili volilni imeniki za laški srez vestno in točno sestavljeni, dokazuje dejstvo, da je bilo vložnih v vsem srezu samo 15 reklamacij. Vseh volilcev je 9569.

Iz Ptujja

j. Plenarna seja občinskega sveta bo drevi ob 18. Na dnevnem redu je med drugim subvencioniranje gledaliških predstav.

j. Zimski delovni čas v trgovinah bo od 1. oktobra 1931 do 31. marca 1932 od pol 8. do pol 13. in od pol 14. do 18.

j. Redni poduk na trgovski nadaljevalni šoli se prične s 1. oktobrom.

Iz Trbovelj

Otvoritev naznanilo!

TOVARNA JOS. REICH, LJUBLJANA naznanja, da je otvorila novo sprejemalnice v Trbovljah Loke št. 19 (Terezija) v hiši g. A. Cerarja, sodavčarja, ter se vljudno priporoča za kemično snazhenje, barvanje in plisiranje oblik. Pranje in svetlokanje ovratnikov, zapestnic itd. 12452

Iz službenih objav

LITJA. Na mesto g. Lovšina, ki je prišel v Litijo za župnega upravitelja, je nastavljen v Smartnem kaplan g. Jože Klemečič, ki opravlja del katehetskega posla na osnovni šoli v Litiji. — Pred dobrim letom je prodal litijski veleposelnik g. Slanc del svojega veleposelstva v Reki g. Hafnerju, kasneje pa se je ustanovila posebna delniška družba »Reka«, ki je vršila eksploatacijo ogromnega gozdnega kompleksa. Te dni pa je dobila »Reka« sekvestra v osebi g. Kobentarja iz Vevč. — Naše Sokolsko društvo je dobilo film o vesoljskem zletu. Predvajal se bo v tukajšnjem kinu za vse občinstvo kakor tudi za litijsko in okoliško osnovne šole. Vstopnina bo zelo nizka.

Toaletno in desinfekcijsko sredstvo

SANOFORM

izdeluje »Chemotechnica«, Ljubljana, Mestni trg 10 (na dvorišču veletrgovine A. & E. Skaberne).

Klobuke

jesenske novosti v raznih najnovejših barvah in oblikah ter razne sportne čepice v izbiri dobite v specialni trgovini klobukov

MIRKO BOGATAJ, LJUBLJANA
STARI TRG 14 12442

Cene nizke! Solidna posrežba! Sprejemajo se popravila,

Kino Ljubljanski dvor
Telefon 2730

RAMON NOVARRO

v filmu

FLIRT

Ob 4., 1/2 8. in 9. uri zvečer.

Cene 4.— in 6.— Din.

Vremensko poročilo

Meteorološkega zaroda v Ljubljani! Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativna vlaga v %, 5. smer in brzina vetra, 6. oblačnost 1—10, 7. vrsta padavin, 8. padavine v mm. — Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo, druge najnižjo.

30. septembra
Ljubljana 7, 767,7, 5,4, 92, tiho, megla dež, 1,1; Maribor 7, 765,8, 5,1, 86, tiho, 0, —; Zagreb 7, 766,8, 5,9, 94, tiho, 0, —; Beograd 7, 765,4, 6,8, 96, W1, 10, dež, 2,3; Sarajevo 7, 767,0, 6,3, 92, tiho, 10, dež, 0,5; Skopje 7, 765,9, 9,9, 84, tiho, 10, 4,2; Kumbor 7, 762,5, 13,4, 79, 79, tiho, 1, dež, 14,8; Split 7, 764,4, 12,2, 57, NES, 0, —; Rab 7, 766,3, 12,0, 78, tiho, 4, —.

SPORT

Pričetek Bakinijade

Sofija, 28. septembra.
Danes bi se morala na svečan način otvoriti balkanska olimpijada, pri kateri bo, kakor smo že poročali, sodelovala tudi naša država. Zaradi slabega vremena pa so morali svečano odprtje te važne sportne prireditve odgoditi na soboto 3. oktobra. Nogometna tekma med Bolgarijo in Turčijo pa se je vendarle vršila. Bolgari so popolnoma zasluženo porazili Turke s 5 : 1. Turki so imeli samo obrambo; zlasti njihov vratar je popolnoma odpovedal. Tekmi, ki jo je sedel budimpeštanski sodnik g. Ivančič, je prisostvovalo 10.000 gledalcev.

Naša državna reprezentanca, ki je snoči odstopala v Sofijo, je končno veljavno sestavljena nastopno: Mihelič, dr. Ivkovič, Rajković, Marušić, Premrl, Deskov, Marjanović, Tirmanić, Sotirovič, Vujadinović, Kokotović, Rezerva: Lechner (Slavija), Ilić (Mačva). Svezni kapetan se je torej odločil za postavbo brez Živkovića, Hitreca, Spasića in Giorgijevića.

V ponedeljek in torek se bodo vršili vodni sporti, v četrtek bodo konjske dirke ter sabljanje, v petek jutraj kolesar-

ske dirke, popoldne pa bo nastopila naša nogometna reprezentanca proti turški. Proti Bolgariji nastopijo jugoslovanski nogometaši v nedeljo popoldne.

SK Svoboda (Ljubljana). Drevo ob 20. izredno vaša seja odbora in nadzorstva. Zaradi reorganizacije odbora, ureditve zimskega treninga ter plesne šole udeležba strogo obvezna.

TSK Slovan. Danes seja nogometnega odbora ob 20. pri »Sokolu«. Vabljeni gg.: Bucik, Globelink, Skerlavaj, Grm. Seje se rata udeležiti tudi Globelink Lado in Kobe zaradi zaslivanja.

SK Jadran. Preminila je ga. Zajc, mati našega člana Ivana. Pozivamo vse članstvo, da se pogreba v čim večjem številu udeleži. Dan in ura pogreba se izve v klubskem lokalu pri Matkoti.

SK Svoboda (Vič) : SK Disk 2 : 2. V nedeljo se je pričelo tudi prvenstvo drugega razreda ter sta med drugimi odigrala tekmo tudi SK Svoboda, Vič in SK Disk na igrišču Diska v Domžalah. Disk je bil skoraj vedno v premoči. V predtekmi je premagala rezerva Diska rezervo Svobode v razmerju 5 : 1. Kakor doznavamo bo Disk vložil protest proti verifikaciji prve tekme.

GOSPODARSTVO

Vnovčenje letošnjega krompirjevega pridelka

Ni kaj se ne hvalijo letos naši kmetje pri spraviljanju krompirja. Naša dva glavna okolišča, kjer se prideluje večina našega žlahtnega krompirja za ljudsko hrano Gorenjska in Savinjska dolina, sta močno trpejala na suši, da je pridelavec komaj sreden. Vsi smo torej pričakovali, da bo imel krompir letos vsaj take cene, ki bodo odgovarjale pričemu donosu. Toda ko je bil krompir že v zemlji, so že ponujali razni priložnostni prekupeji krompir našega kmeta — ne svojega, ker ga nimajo — po 60 par za 1 kg veletrgovini. Zaradi splošne kmetijske stiske se je nekaterim prekupecem res posrečilo kriti dobavo po teh smotno nizkih cenah, ki zlasti letos pri prejem pridelku izdaleka ne krijejo pridelovalnih stroškov, dotim je večina prekupecev morala preklicati svoje ponudbe, ker niso mogli dobiti po teh cenah blaga. Kakor smo vedeli, so pričeli ti prekupeji plašiti kmete, češ, da bo krompir še cenejši, ker ga bo dobila veletrgovina skoraj zastojni iz inozemstva, namreč iz Madžarske in Poljske. Našim kmetom pa da se bo godilo prav tako kakor spomladi leta 1929, ko so k nam na delo uvažali poljski krompir. Vsem je še v spominu, da so morali takrat naši kmetje svoj žlahtni pridelček, ki so ga s trdom obnili pred zmrznjenjem, pokrmiliti živini. Naš Barjani n. pr., ki nimajo primernih klet in so bili na po-

mlad brez semenjskega krompirja, so morali saditi uvoženi poljski krompir. Kakšno razočaranje so doživeli sadilci novega krompirja, se lahko vsak dan izve pri njih, vsaj je dal ta krompir neobičajno pičil in skoraj neužitni pridelek v sicer ugodnem krompirjevem letu.

Ker je poljski krompir že desetletja močno podvržena raku, je bila prav upravičena bojazen, da se bo ta uničujoča bolezen tudi pri nas vdomečila. Naši kmetijski strokovnjaki so že takrat gozdarjali na to pretežno nevarnost. Ker se je tudi letos bati, kakor smo pravkar navajali, da se prične zopet uvažati ceneni industrijski krompir iz inozemstva, zato je podvelo naše ministrstvo za kmetijstvo odločne korake v zaščito našega krompirja, ko je pravkar izdalo pravilnik o kontroli raznih rastlin in sadežev (med njimi tudi krompirja) pri uvozu v našo državo. Kakor v večini drugih držav, so potrebna po tem pravilniku tudi pri nas za uvoženo blago posebna potrdila državnih zavodov za rastlinske bolezni in izvozni državi, da je uvoženo blago zdravo. Na ta način se bo preprečil uvoz okuženega krompirja in bo prekupecem onemogočeno nadaljnje izkoriščanje kmetov in pritisk na že itak pretnike krompirjeve cene. Sicer pa je tudi brez tega ukrepa pri današnjih nizkih cenah naravnost nemogoče uvažati krompir, ker znaša še sama carina brez vseh pristojbin 66 par pri kg uvoženega krompirja. Če bi ga dobili uvozniki celo zastojni v inozemstvu, bi ga ne mogli prodajati pod ceno 1 Din za kg. Pri današnjem stanju na našem tržišču se torej nikakor ni bati, da bi cene popustile, temveč se morajo na vsak način še utrditi in dvigniti. V Ljubljani in Mariboru se je v resnici cena krompirja že dvignila na 1,25 do 1,50 Din za kg. Zato se naj naši ljudje ne pustijo begati od raznih prekupecev in naj ne prodajajo pod ceno svojega pridelka pridelka in si tako sami pomagajo do boljših cen.

= Povišanje italijanskih uvoznih carin.
Preteklo soboto je bila objavljena uredba italijanske vlade o uvedbi 15% carinskega dodatka, in sicer na vse blago, čigar carinske postavke niso pogodbeno vezane. Izjema velja tudi za žito, oljna semena, kovine in umetna gnojila, dočim znaša ta dodatek pri premožu le 10%. Na mineralna olja se ta carinski dodatek pobira v celoti in se vrh tega povišajo trošarine. Italijanski tisk poudarja, da ta ukrep ne predstavlja razširjenja protekcionizma in da je bil izdan le zaradi tega, da se prepreči nadaljnje povečanje deficita državnih financ. Ta deficit pa je samo v juliju znašal preko 200 milijonov lir. Ker so glede na finančno stanje potrebni takojšnji ukrepi in so bili proračunski izdatki že enkrat znižani (med drugim z znižanjem plač državnim nameštencem) se je vlada morala odločiti za uvedbo carinskega dodatka. Ta novi 15% dodatek se ne pobira kot dodatek k obstoječi carini, temveč se računa od faktorne vrednosti uvoženega blaga, zato pomeni precejšnjo obremenitev uvoza, zlasti sirov. Ker ima Italija carine, ki se računajo po teži, ustvarja pobiranje dodatka od vrednosti precejšnjo komplikacijo pri carinjenju. Ponovno pa je treba poudariti, da se dodatek ne pobira pri uvozu blaga, čigar carinska postavka je vezana v katerikoli trgovinski pogodbi Italije in ne samo v pogodbi z dotično državo, odkoder prihaja blago.

= Poravnalno postopanje je uvedeno o imovini Marije Korošec, gostilničarke v Gorenju, p. Smartno ob Paki (poravnalni upravitelj dr. Fr. Terčič, odvetnik v Šostanju; narok za sklepanje poravnave pri okr. sodišču v Šostanju 12. oktobra ob 9., prijavi rok do 8. oktobra; ponudena kvota 40% v 10 mesečnih obrokih). — Poravnalno postopanje je uvedeno o imovini Friderika Zemljica, trgovca in posestnika v Ljutomeru (poravnalni upravitelj Jos. Zmavec, odvetnik v Ljutomeru; narok za sklepanje poravnave pri okrožnem sodišču v Mariboru 16. novembra ob pol 10., oglasitveni rok do 10. novembra).

Dinar je ostal mednarodno čvrst

Na mednarodnih deviznih tržiščih se neravnost, ki so jo izzvali zadnji dogodki v zvezi s sistiranjem zlatega standarda v Angliji, še ni podelja. Devizna spekulacija, ki se je najprej lotila angleške funta, je realizirala svoje angažmane v funtih in je deviza London v Curihu dosegla včeraj zopet tečaj 20 (29. t. m. 19.5). Tudi deviza Amsterdam je zopet mirna. Pač pa je nadalje popustila lira od 25,75 na 25. Tudi Dunaj je včeraj mednarodno precej popustil, čeprav to v evriški notaciji ni prišlo toliko do veljave. Švicarski frank je vedno čvrstješi, tako da so včeraj v Curihu za malenkost nazadovale tudi one devize, ki so ostale nadalje stabilne, tako dolar na 510 (pri paritetu 518,26), dinar pa zopet na 9,03.

Po notacijah v Curihu, je naš dinar danes med najstabilnejšimi valutami, kar nam potrjuje naslednja primerjava včerajšnjih evriških notacij z zakonsko pariteto nasproti švicarskemu franku (zakonske paritete smo povzeli iz lista »Zürcher Zeitung«):

tečaj 30. IX. pariteta	razlika %
Budimpešta 90,025	90,643 — 0,7
Pariz 20,10	20,305 — 1,0
Beograd 9,08	9,12 — 1,0
Bruselj 71,20	72,062 — 1,2
Praga 15,13	15,355 — 1,5
Varšava 57,25	58,139 — 1,6
New York 510,—	518,36 — 1,6
Bukarešta 3,05	3,10 — 1,6
Amsterdam 204,60	208,32 — 1,8
Dunaj 71,675	72,926 — 1,9
Berlin 120,—	123,475 — 2,9
Atene 6,50	6,72 — 3,3
Milan 25,—	27,28 — 8,4
Stockholm 115,—	138,89 — 17,2
Kopenhagen 112,—	138,89 — 19,3
Oslo 110,—	138,89 — 20,7
London 20,—	25,221 — 21,0

Iz gornje primerjave je jasno razvidno, da je spričo trenutne situacije na mednarodnem deviznem tržišču naš dinar pri sedanjih notacijah med najčvrstjšimi valutami, saj notira le 1 odstotek pod pariteto, dočim notirajo skoro vse ostale devize mnogo bolj pod pariteto. Celotna notacija dolarja zaostaja nasproti paritetu za 1,6 odstotka, da ne govorimo o liri, ki kaže že dispariteto od 8%, ali pa celo o nordijskih devizah. Povpraševanje po dinarju je bilo včeraj zlasti v naših sosednjih državah prav živahno. Inozemske banke, ki pri nas sedaj nimajo znatnejših dobrotmetij, so pri naših denarnih zavodih kupovale dinar, da zadostijo povpraševanju svoje klijentele.

= Obrtniški tečaj za nemščino. Zavod za pospeševanje obrti Zbornice TOI v Ljubljani priredi za obrtnike in obrtni naraščaj tečaje za nemščino, ki se bodo vršili na mesečinski šoli na Cofzovi cesti v Ljubljani ob večernih urah vsak teden po dvakrat. Ure in dnevi se bodo določili sporazumno z udeleženci. Pouk bo za začetnike v prvem tečaju, nadaljevalni pouk v drugem tečaju pa se bo vršil za one, ki so obiskovali lanskeletni prvi tečaj in pa za one, ki že nekoliko obvladajo nemški jezik. Sprejemajo se v prvi vrsti moštiri in po razpoložljivosti prostora pomočniki in starejši vajenci. Pristopnina znaša 10 Din mesečno. Prijave je izvršiti osebno ali s posebnim dopisom in navedbo točnega naslova v Zbornici za TOI, Beethovnova ulica 10, II. nadstropje najkasneje do 5. oktobra t. l. Prijavitelji zvedo, ali so sprejeti, v torek 6. oktobra t. l. med uradnimi urami istotam. O za-

četku pouka se obveste sprejeti prijavitelji s posebnim dopisom.

Borze

30. septembra.

Na ljubljanski borzi je danes znatneje popustila deviza Bruselj (od 784,3 na 778,3). Tudi ostale devize so bolj popuštale, le Curih je obdržal stari tečaj, dočim sta se London in Trst po zadnji oslavitvi nekoliko okrepila. Med efekti je prišlo do prometa v Vojni škodi po 310.

Na zagrebškem efektinem tržišču se je Volna škoda danes v početku prometa trgovala še po včerajšnjih tečajih, pozneje pa je nekoliko ponustila. Za aranžma je bila zaključena po 308. za kaso po 301 in za december po 312. Do zaključkov je prišlo tudi v 8-odst. Blairovem posojilu po 60 in v 7-odstotnem po 55—55,50. kakor tudi v bezluških obveznicah po 45,50. Med bančnimi vrednotami so se trgovale Praštediona po 957,50. Srnska po 187. Zemaliska po 113 do 114. Union banka po 140. Juzo-banka po 67. Ljubli. kreditna po 115 in Narodna po 5000. Na tržišču industrijskih vrednot na je bil promet v Trbovelski po 210 do 212,50, v Vevčah po 110 in v Ščerani po 170.

Devize.

Ljubljana. Amsterdam 2243,53 — 2250,37, Bruselj 777,14 — 779,50, Curih 1098,45 do 1101,75, Dunaj 777,87—801,87, London 213,51 do 221,01, New York 5591,01—5608,51, Pariz 220,79—221,45, Praga 166,29—166,60, Trst 27,627—279,27.

Zagreb. Amsterdam 2243,52 — 250,37, Dunaj 777,14—229,54, London 213,51—214,53, Milan 276,27 — 277,17, New York kabel 5602,01 — 5619,01, New York ček 5591,01 do 5608,01, Pariz 220,79 — 221,45, Praga 166,19 do 166,60, Curih 1098,45 — 1101,75.

Curih. Beograd 9,03, Pariz 20,10, London 20, New York 510, Bruselj 71,20, Milan 25, Madrid 46, Amsterdam 204,60, Berlin 120, Dunaj 71,675, Stockholm 115, Oslo 10, Kopenhagen 112, Sofija 3,70, Praga 15,13, Varšava 57,25, Budimpešta 90,025.

Efekti.

Ljubljana. 8% Blair 63 bl., 7% Blair 57 bl., Celjska 150 den., Ljubljanska kreditna 115 den., Praštediona 950 den., Kreditni zavod 195 den., Vevče 110 den., Ruše 125 den., Volna škoda 310 zaklj.

Zagreb. Državne vrednote: Volna škoda aranžma in kasa 298 — 302, za december 310 — 312, investicijsko 68 bl., 4% agrarno 44 bl., 6% beguške 44 — 46, 8% Blair 60 do 62,50, 7% Blair 53 — 54, 7% Drž. hipotekarna banka 60 den.; bančne vrednote: Praštediona 957,5 — 965, Union 140 — 145, Juzo 67 — 68, Ljubljanska kreditna 114 do 116, Srpska 187 — 188, Zemaljska 112 do 114, Narodna 4800 — 5500, Poljo 52 — 52,5; industrijske vrednote: Našička 680 bl., Gutmann 105 — 110, Slaveks 25 bl., Slavonija 200 den., Drava 192,5, Sečera 165 — 175, Brod vagon 55 bl., Vevče 110 — 115, Dubrovačka 290 den., Trbovlje 210 — 212,5.

Beograd. Volna škoda 308, 304 zaklj., za december 312, 309,50 zaklj., investicijsko 65,50 — 66,50, 4% agrarne 38 den., 6% beguške 46,50 zaklj., 8% Blair 64 den., 7% Blair 57 — 57,50 zaklj., Narodna 4500 do 5000.

Blagovna tržišča

HMELEJ

K povišanju carin na hmelj v Franciji. Hmeljarsko društvo za Slovenio je naprosilo merodajne činitelje v Beogradu, naj izposlujejo tudi za Jugoslavijo letni kontingent od 10.000 starih stotov hmelja za

Svileno perilo bo
dvakrat tako trajno,
če jemljete za pranje

izvoz v Francijo po znižani carini 200 frankov za 100 kg. kakor je to dosegla Českoslovaška za leto 1931-1932. Kakor je »Jutro« že poročalo, je Francija dvignila carino za hmelj od 125 na 400 frankov za 100 kg. kar bo naš izvoz zelo oviralo.

+ **Zalec.** 30. septembra. Tržišče je še vedno mirno brez večjih kupčij. Cene se gibljejo med 9 m 11 Din za kg. Danes je bil zaključen prvi vzorčni hmeljski sejem, ki ga je organizirala letos ustanovljena Hmeljarska zadruga. Od 38 zadrugnikov jih je razstavilo letošnji pridelček. Prodan je bil hmelj 23 zadrugnikom po povprečni ceni 11 Din. Zatelek dela zadruge je povsem zadovoljiv, saj je s svojim delom znatno pripomogla k letošnji primeroma ugodni kupčiji.

+ **Petrovec.** 29. septembra. Kupčija je oživela in se je prodajalo od 4-7 Din za kg. Nad polovico pridelka je že prodanega.

ZITO

+ **Budimpeštanska termiska borza** (30. septembra). Tendence nestalna, promet živahen. Pšenica: za december 9,80 — 9,82, za marec 10,88 — 10,89; riž: za marec 11,00 do 11,05; kornuza: za maj 12,43 — 12,45.

+ **Novosadska blagovna borza** (30. septembra). Tendence nespremenjena. Promet 32 vagonov. Oves: baški, sremski in slavonski 130—132,50. Ječmen: baški in sremski, 63/64 kg 110—115. Kornuza: baška 102,50—106; baška okolica Sombor 104—106; sremska okolica Indjija 102 do 105; okolica šid 105—107,50; južnobanatska 94—96; gornjebanatska 97,50 do 100. Moka: baška, banaška postaja »0« in »00« 355—375; »2« 335—355; »5« 300 do 310; »6« 250—260; »7« 190—200; »8« 130—140. Otrobi: baški 92,50—95. Fižol: baški in sremski beli 170—175.

**Samo en mesec
kupite skoro
zastonj!**

**Razprodaja
tovarniške zaloge**

Aluminijeva
medeninasta,
bakrena posoda
in razni izdelki.

ZA TRGOVCE — ZA GOSTILNE — ZA
KAVARNE IN ZA GOSPODINJE

Nova „JUGOMETALIJA“
d. z. o. z.,
v likvidaciji

LJUBLJANA
ASKERCEVA UL. 3, poleg obrtne šole.
12435

Tovarna kovinske stroke

v Sloveniji, rentabilno podjetje se odda za daljšo dobo v zakup. Potreben kapital Din 300.000.—. Pojasnila daje dr. Ivan Cerne, gospodarska pisarna v Ljubljani, Dvorni trg št. 1.

12453

INSERIRAJTE V „JUTRO“

Naše cene smo regulirali času pr merno

zato prodajamo:

Odeje na obe strani clot od Din 140.— naprej
Flanelaste rjuhe » » 33.— »
Flanela za srajce » » 6,75 »
Posteljno perilo, platno, šifon, barhente za obleke po najnižjih cenah.

Posebno opozarjamo na prodajo ostankov:

Ostanki za moške suknje od Din 250.— naprej za celo suknjo.
Ostanki damske volnine od Din 130.— naprej za cel plašč.

„TEKSTILBAZAR“

DRUŽBA Z O. Z.

11837

KREKOV TRG ŠTEV. 10 — NASPROTI MESTNEGA DOMA.

Na znanje (eni) odjemalcem

da se zaradi padca vrednosti angleškega funta prodaja blago angleškega izvora za 25% ceneje in sicer:

Angleški štofi za moške obleke	prej m Din 295.— sedaj m Din 228.—
» poplini za perilo v vseh barvah	» » » 24.— » » » 18.—
» flanela enobarvna v vseh barvah	» » » 12.— » » » 9.—
» štofi za moške suknje	» » » 360.— » » » 270.—
Vse drugo po že znanih nizkih cenah.	12459

COMMERCE D. D. Tavčarjeva ul. 2. prvo nadstropje.

GLEDALIŠČE

LJUBLJANSKA DRAMA.

Začetek ob 20.

Četrtek, 1. oktobra: Prilifje in prvo nadstropje. C.

Petek, 2. Zaprto.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE.

Začetek ob 20.

Četrtek, 1. oktobra: Volpone. Premijera

Otvoritvena predstava.

Veseli večer bo drevi v naši drami. Ponoči se bo Nestroyeva veseloigra s petjem »Prilifje in prvo nadstropje« v režiji prof. Česa za red C.

Četrta dramska premijera bo v nedeljo 4. t. m. Uprizorila se bo Hirschfeldova veseloigra v treh dejanjih »Takšna je pravica, ki se je igrala v zadnjih sezonah po vseh večjih odrih na kontinentu. Režijo ima prof. Šest. V posameznih ulogah nastopijo: ga. Nblocka, ga. Medvedova, ge. Kukčeva in Slavčeva ter ga. Daneš, Zeleznik in Plut. Predstava bo izven abonmaja.

Otvoritve operne sezone se je morala za nekaj dni odložiti, ker vsa preureditvena dela ta teden še niso gotova. Operna sezona se bo pričela prav gotovo sredi prihodnjega tedna, in sicer bodo takoj prvi dni poleg simfoničnega koncerta opernega orkestra, ki bo 9. oktobra, tri premijere: opera »Lucerna«, delo znamenitega češkoslovaškega skladatelja Vitezslava Novaka, dalje »Damski tekač«, moderno francosko delo skladatelja Delanoya, in Kurta Weila enodejanska opera »Car se fotografira«. Prva operna noviteta letošnje sezone pa bo »Viktorija in njen huzare«. Nato pridejo na vrsto tri Ostrčeve enodejanske opere, Konjovičeva »Koštanec« idl.

Iz življenja in sveta

Laval in Briand v Berlinu

Po obisku pri državnem predsedniku Hindenburgu: na stopnišču palače državnega predsednika (od leve proti desni): francoski poslanik v Berlinu Poncet, min. predsednik Laval in vnanji minister Briand. (V ozadju desno nemški državni tajnik Meissner.)

Mandžurija, obljubljena dežela Daljnega vzhoda

Bogata na zgodovini in prirodnih zakladih — Marljivost kitajskih kmetov

Zgodovina Mandžurije je dovolj pestra. Od tu so se izlivali džingiskanove horde do Donave, od tu je hotel Kublajkan s 1000 ladjami osvojiti Japonsko, a vihar mu je brodovje uničil, od tu je dinastija Mandžu 1640 s peščico ljudi zavojevala Peking in je nad Kitajsko vladala do 1912. Tu so zadel in zadevali še danes interese treh ljudstev drug ob drugega, Rusov, Kitajcev in Japoncev. 1894 so Japonci strahovito nabili Kitajce v boju za Korejo, toda veslele in pred vsem Rusija so Japoncem preprečile, da se niso preveč okoristili z zmago. V zahvalo je Kitajski dovolila Rusom, da so zgradili preko Mandžurije bližnjico prekosibirski progi do morja. Zveza Evrope s končno postaja te proge Daljnem (Dajrenom), ki so ga Rusi čez noč spremenili iz borne ribiške vasi v veliko, moderno pristanišče, je veljala okrog 100 milijard dinarjev in Kitajci so da! od te vsote samo četrt milijarde. Z l. 1896, ko so pričeli graditi mandžursko progo, se je začela vsa dežela razvijati v ameriškem tempu. Zmaga Japoncev nad Rusi 1904 tega razvoja ni zadržala, propad carske Rusije pa je utrdil vpliv Kitajcev, ki danes progo upravljajo.

Mandžurija obsega okrog 380.000 milj in leži nekako med neapeljskim in berlinskim vzporednikom. Njene zime pa so dolge, poletja kratka in zelo vroča. Pravih pristanisk ima malo, med temi na južnem koncu Dajren in slovito trdnjavo Port Artur.

Pred zgraditvijo redko naseljeno deželo so spremenili vseljeni kitajski kmetje v pravo moderno obljudeno deželo z ogromnim poljedelstvom, industrijo, trgovino in izkoriščanjem naravnih premogovnih bogastev. Posebno pridobivanje premoga je silno in se vrši čisto po ameriškem vzorcu. Zaradi premoga se tu gradijo vedno nove železniške proge kakor nikjer na svetu. Vendar je Mandžurija še vedno dežela največjih nasprotstev. Poleg modernih Pullmanovih vozov in velikanskih ameriških traktorjev, sreča tu kmete, ki obdelujejo zemljo z najprimitivnejšimi pripomočki kakor njihovi očetje pred tisočletji, sreča poleg modernih velemest umazane vasi, ki so obdane z nasipi zoper napade roparskih Hunhuzov, baje potomcev pred davnim časom deportiranih kitajskih kaznjencev.

Mandžurski cesarji v Pekingju so bili prepovedali vsako priseljevanje v to deželo, da bi ostal nje rod, ki je dajal najboljše vojske, zdrav in bojevit. A že pod zadnjimi cesarji so se začeli Kitajci priseljevati v znatnem številu. Pravo priseljevanje v to obljudeno deželo pa se je pričelo seveda šele v zadnjih letih, ko je zavzelo naravnost neverjeten obseg. Na dan prihaja povprečno 12.000 novih priseljencev, na leto pa poldrugi milijon družin. V zadnjih letih se je priselilo kakšnih 30 milijonov Kitajcev, večinoma iz province, ki

jih uničujejo glad, poplave in roparji. Kakor sardine tlačeni prihajajo na majhnih parnikih v Dajren, da se od tam porazgube po vsej deželi. Prevoznina do Dajrena je malenkostna, Japonci, ki oskrbujejo večinoma ta prevoz, pa zaslužijo s tem ogromne milijone.

Po boljševiški revoluciji je pribežalo sem na sto tisoč ruskih beguncev, ki pa ne uživajo nobenega ugleda in morajo delati kakor črna živina, da si ohranijo golo življenje.

Med glavnimi proizvodi Mandžurije je les, ki ga splavljajo po njenih velikih rekah do morja. Glavni pridelek soja pa prevozi samo železnice letno za 5 in pol milijona ton. Na jugu uspevajo tobak in najrazličnejše sadje. Veliko vlogo ima tudi trgovina s krznom. Prej so v zelo velikih množinah izvažali kože tigrov, leopardov in medvedov, danes pa izvažajo v prvi vrsti kože koz in psov. Mandžurski psi so posebna pasma, ki jo goje zavoljo kože, kakor pri naših srebrnih lisicah v farmah. Po vsem svetu se ti kožuhi kupujejo — seveda kot »slisičja«, »sohošije« in skunkovi.

Pridobivanje premoga imajo v rokah Japonci na jugu dežele. Glavni revir je fushunski, ki ga je letno 7 in pol milijona ton. V ostalem pa se Japonci zelo malo selijo v Mandžurijo, čeprav pospešujejo na svo moč njen procvet. Rabijo jo pač kot odlagališče za svojo industrijo.

V nekaterih odročnih ozemljih žive še vedno tatarski rodovi, ki so bili nekoč gošpodarji Mandžurije in strah in trepet svojim sosedom.

Dijaki napadli ministra

Minister Vang

Kakor je naš list že poročal, so dijaki napadli v njegovem uradu kitajskega vnanjega ministra Vanga, ker ni mogel doseči, da bi se Društvo narodov v zadnjem sporu med Kitajsko in Japonsko zaradi Mandžurije odločneje potegnilo za kitajske interese. Ministra so pretepli tako, da bi ga kmalu ubili in le s težavo ga je uradništvo vnanjega ministrstva rešilo iz njihovih rok.

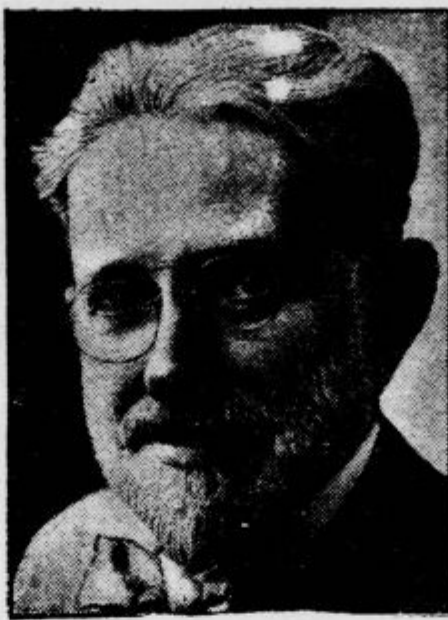
Skandinavske države slede Angliji

Ker je angleška vlada ukinila za dobo šestih mesecev zlato valuto, so ji sledile tudi švedska, danska, norveška, ki so ukinile zlati standard.

Zgoraj od leve proti desni: Min. predsednik Ekman (švedska), min. predsednik Stauning (danska) in min. predsednik Kolstad (Norveška). Ob strani: Danska narodna banka v Kodanju.

Nagrada — 27 milijonov dinarjev

Henry Doherty,

ameriški petrolejski magnat, je razpisal nagrado v znesku 27 milijonov dinarjev za onega, ki predloži uspešen načrt za odpravo brezposelnosti na svetu.

Lov na leve z morfijem

Zanimiv in pred vsem niti najmanj nevaren način lova na leve je našla neka angleška misijonska zdravnica v bližini Nairobijskega jezera. Prebivalci dotične vasi nimajo strelnega orožja, a že del časa jih je vznemirjal lev, ki je raztrgal že dva človeka in mnogo živine. Edini mož, ki je imel v vasi puško, je bil misionar, tega pa ni bilo doma. Tako so stopili domačini do misionarske zdravnice, gđ. Ethel Halove, da bi jim pomagala.

Zdravnica je dala zaklati vola in je vbrizgnila vanj veliko množino morfija. Domačini so položili nato vola kot vabo pred vas. Leva je kmalu pritiral duh po svežem mesu in je pričel trgati žival. A to je bilo zanj usodno, kajti morfi je začel učinkovati nanj in čez kratek čas je pod njegovim vplivom zaspal. Domačini, ki so vse to opazovali iz varnega skrišča, so tedaj planili po njem s svojimi sulicami in ga pokončali.

Herriot — predsednik razorožitvenega odbora

Edvard Herriot

bivši francoski ministrski predsednik, ki mu je Društvo narodov ponudilo predsedstvo pripravljalnega odbora za razorožitveno konferenco.

Milijoni

in milijoni ljudi uporabljajo že več kot 30 let po spodaj navedenem navodilu za uporabo levje francosko žganje

IN BLAGOSLAVLJAJO NJEGOV NEPREKOSLJIV ČUDOVIT UČINEK

Umijte znojene dele zjutraj in zvečer. Levje francosko žganje je pristno le v tu naslikani in plombrani ORIGINALNI STEKLENIČI. Zahtevajte izrecno

Levje francosko žganje in zavrnite odločno vsak nadomestek!

Levje francosko žganje dobite v vsaki drogeriji, lekarni in boljši trgovini po Din 10.—, 26.—, 52.—. Varujte se pred potvorbami!

Centralni biro:

LAVJA MENTOL DROZDJENKA, Zagreb, Marulićev trg 5. Telefon 75—52.

Usoda ptic selivk v romanskih deželah

Neverjetna krutost značaja južnoromanskih ljudstev

Človek, ki ljubi naravo, zre z obžalovanjem za jatom lastavic, kadar zapuščajo naše kraje ter iščejo ugodnejših življenjskih pogojev na jugu. Za južneevropeke dežele je namreč ta ptičja selitev nekakšen lovski praznik, ko se staro in mlado oboroži s puškami in pračami, trčki in mrežami ter hiti na ptičji lov. Nemški pisatelj H. H. Ewers poroča, da je v Spaniji nekakšna splošno priljubljena ljudska zabava loviti lastavice na trnek z majhno rdečo krpico kot vabo. Okrutni lovci po-

»V soboto pred velikonočnimi prazniki se vrše v cerkvah posebne svečanosti, ki naj bodo izraz veselja nad bližajočo se Veliko nočjo. To veselje se je kazalo na seveda še dandanes kaže na silno čuden način. V trenutku, ko je duhovnik zapel glorio, so na oltarju razglašali umetni ogenj, godba je bučno zagrala, vsak pobožni posetnik službe božje pa je segel v žep in spustil po cerkvi pripravljeno ptico, prineseno v cerkev nalašč v ta namen. Lahko si je predstavljati prizor, ki je nastal v

Zaradi nenadnega mraza in pomanjkanja hrane so lastavice v severnih deželah Avstrije take oslabele, da niso mogle same poleteti na jug. Dunajsko društvo za varstvo živali je zato poskrbelo, da so transportirali ujetje ptice z italijanskimi letali v Benetke...

tem ujeti ptičici iztaknejo z iglo oči ter med izbruhu smeha slede slepi živalci, zaletavajoči se ob stene, dokler si ne razbije glavice. Morda je Ewersovo pripovedovanje pretirano, kajti mož ljubi slične krute domisele. Nedvomno pa je resnica, da Spanci polove na tisoče in tisoče naših ptičic-selivk, ne toliko zavoljo mesa, kolikor zaradi perja, ki ga oskubajo in pošiljajo v Francijo.

Znano je tudi, da se našim pticam tudi v Italiji ne godi dosti bolje. Znani strokovnjak v ptičevstvu nemški baron Berlepsch, ki si je stekel že veliko zaslug v delu za zaščito narave, je izdal nedavno svoj življenjski opis, v katerem popisuje svoje dojme o Italiji. Iz njegovega dela posnemamo naslednji odstavek, ki prita o surovosti južnih Romanov do živali ter o čudnih običajih, ko Italijani mešajo svojo krutost celo v verske obrede. Baron Berlepsch piše:

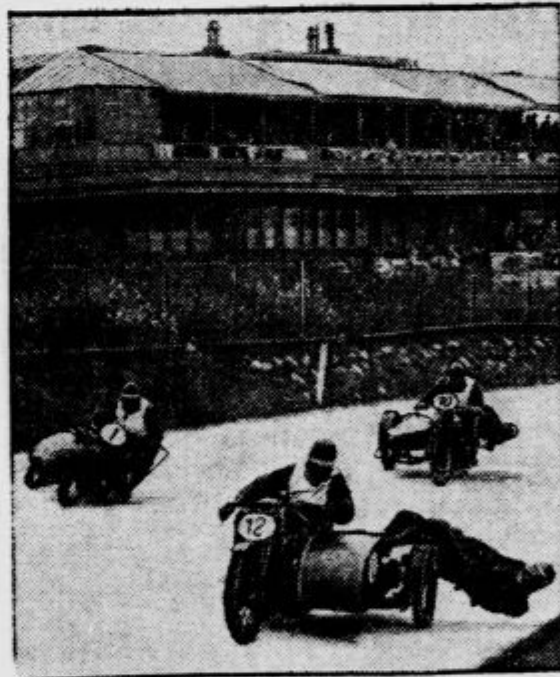
Nesrečne živalice so si zaigrale krila ob množici gorečih svetč, druge so si razbijale glavice ob stranska okna ter omamljene padale na tla, kjer so našle smrt pod nogami ljudi. Najžalostnejši konec pa je čakal one ptičice, ki so imele namen dvigniti se proti nebu ter so letele proti steklenim cerkvenim kupoli. Tu so prišle v območje pekočih solčnih žarkov. Nekateri so popadali na tla, večina pa jih je posleda po nazidkih in robovih, kjer so poginile od žeje in gladi. Posamezne ptice so čudno dolgo prenašale to trpljenje, še drugi dan sem jih videl nekoliko, ko so se obupno spreletavale v kupoli. Bil je zelo žalosten pogled, ali ni bilo v moji moči, da bi jih osvobodil.

Po pravici zremo z obžalovanjem za našimi ptičicami, ki jih tisočletni nagon žene v tako kruto usodo, obenem pa moramo resignirano ugotoviti, da vsa naša skrb za ptice ne zaleže dosti, marveč služi le tuji surovosti.

Trenchcoate

dežne plašče, Bajazzo obleke za motocikliste v veliki izbiri in najcenejše pri Drago Schwab, Ljubljana

Prizor z velike dirke na Avusu

Sovozač se mora spretno nagniti, da ostane vozilo med divjo vožnjo na ovinku v ravnotežju.

Trojica pod vlakom

V bližini indijskega mesta Chandernagorja so naleteli na grozotno najdbo. Na železniškem tiru so našli na dva dela razsekano truplo človeka okrog katerega je bila ovita raztrgana kača velikanka, na obeh pa je ležal isto tako razkosan tiger.

Skrivnost te najdbe so kmalu rešili. Ne ki Francoz je korakal ponoči po tiru proti postaji in ga je kača napadla. Med obema je prišlo do grozovite borbe na življenje in smrt. Krike je slišal tiger, ki je pritekel in pobil oba s svojimi kremplji. V tem je pridrvel vlak in je vse tri zmečkal.

Edina slovenska tedenska revija »Življenje in svet«. — Posamezna številka 2.— Din.

Iz uredniškega koša

Tržišče. V vlakcu so potniki hvalili kranjske klobase. Tuj turist, ki je slišal to hvalo, je stopil do okna, ko se je vlak ustavil v postaji poklical je dečka, ki je stal na peronu mu dal stodinarski bankovec in mu velel, naj prinese iz bifeja štiri klobase, eno pa naj sam poje. Tik preden je vlak oddrhal, priteče deček, pomoli tujcu šop manjših bankovcev in nekaj drobiža, pa pravi: »Imeli so samo še eno klobaso in to sem za uslugo kar pojedel.«

Radio

Izvilleček iz programov

Četrtek, 1. oktobra.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Napoved časa, plošče, borza. — 18.30: Koncert salonskega kvinteta. — 19.30: Gimnastične vaje. — 20: Sociologija in etika evangelijev. — 20.30: Koncert logia - kvarteta. — 21.30: Operni dueti: g. Gostič in g. Marjan Rus. — 22: Slagerje poje g. Premelj. — 22.30: Napoved časa in poročila.

Petek, 2. oktobra.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Napoved časa, plošče, borza. — 18.30: Plošče. — Vegetar. prehrana. — 19.30: Sokolsko predavanje. — 20: O stroju materije. — 20.30: Prenos iz Beograda. — 22.30: Napoved časa in poročila. — BEOGRAD 11.30: Plošče. — 12.45: Radio-orkester. — 16: Popoldanski koncert. — 20.30: Pevski koncert. — 21.15: Klavirski koncert. — 21.45: Radio - orkester. — 22.30: Poročila. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17: Komorna glasba. — 20.30: Koncert iz Beograda. — Plesna glasba. — PRAGA 19.05: Moderna lirika. — 20: Orkestralni koncert. — 21: Violinski in klavirski koncert. — 22.15: Laska glasba iz Moravske Ostrave. — BRNO 19.30: Prenos Smetanove opere »Tajnost iz gledališča. — 22.15: Laska glasba iz Moravske Ostrave. — VARSAVA 18: Orkester mandolin. — 20.15: Simfoničen koncert. — 22.40: Plesna glasba. — DUNAJ 11.30: Koncert kvarteta. — 17: Popoldanski koncert. — 15.40: Kitare. — 20.15: Odlomki iz nemških oper. — 21.30: Zabaven program. — 22.10: Laska glasba. — BERLIN 19.40: Orkestralni koncert. — 20.40: Proslava 84. letnice prezidenta. — Orkestralni koncert. — KÖNIGSBERG 16.35: Laska glasba. — 19.30: Klavirski koncert. — 21.10: Glasba Ottona Stanskija. — MÜHLACKER 17.05: Orkestralni in pevski koncert. — 1945: Anekdot. — 20: Moderne zborovske skladbe. — 21.30: Laska glasba. —

Vsak dan ena

»Gospod profesor, rekli ste, naj vas spomnim, da boste predavali o človeških možganih.«
»Ne motite me vendar, ko imam pa v glavi vse druge stvari!«

O. Hanstein:

Ali je kriva?

Roman

»Kdo tam? Komisar Lienhart? Tu kolega doktor Schluter. To minuto se odpeljem v Hamburg. Tisti igralški klub na Behrensovi cesti, št. 211, se spet plejstvuje. Tudi sleparski igralec markiz Gonzola je tam. Menda gatak še iščemo. Videti je, da osmukava Alfreda Wellhorna — saj veste, tatvna oporoke in sin, ki je od mrtvih vstal — ki je z njim. Morda pošljete koga opazovat — a, sami pojdet? Izvrstno! Jutri se vidiva.«

Obesil je slušalo, odhitel na svoje stanovanje, pospravil najpotrebnejše in zdrvil čez pol ure z avtomobilom v nočno temo.

Potovanja je bil tako navajen, da je zaspal povsod, če je imel le količkaj udoben sedež pod seboj. Tudi nočjo se je zbudil šele tik pred ciljem. Pomel si je oči.

»Vraga, ta je pa vrazil, ta!«

Deset je utegnila bližina, ko se je ustavil pred predsedstvom v Hamburgu.

»Glej, glej, kolega Schluter iz Berlina. Kaj bo dobrega?«

Komisar je povprašal zastran kapitana Jensena.

»Ni najboljši sorte človek!«

»Kaj pa je z njim?«

»Piše! In surovina je, da mu ni primere! Drugače pa pošten. Seveda, ali ne tihotapi ne morem reči — najboljši občinstvo vsekako ne zahaja k njemu.«

»Takoj si ga pojdem ogledat.«

»Ali naj vas kdo sprejme? Za kaj pa gre?«

»Samo za neke podatke. Čujte, ali je res prejšnje čase vodil ladjo, ali se samo imenuje kapitana?«

»Ne, ne, ladjo je imel, jadrnico »Elizabeto«, ki je nekega dne med Singaporeom in Melbournom zšla v tajfun in se potopila z vsem.

kar je bilo na njej. Se pravi, nekaj mož se je rešilo, druge jih je pa morje mrtve vrglo na suho.«

»Hvala, to je že nekaj.«

Schluter je pokimal svojemu hamburškemu tovarišu in se napotil v tisti konec mesta. Oblekel se je bil seveda kar moči preprosto in tudi avtomobil je pustil drugje. Kakor je že domneval, je bila mornarska beznica vrlega kapitana v zloglasni ulici. Ob tej uri je bila kakor izumrla. Dekline, ki so tod stanovale, so najbrže spale; le časih se je pokazala na cesti kaka starka, ki je radovedno ogledovala gospoda. Za goste je bilo še prezgodaj.

Schluter je bil prišel skoraj do pristanišča, ko je zagledal nad vegastimi vrati stare hiše okorno izrezljano ladjo in pod njo napis:

»Pri »Elizabeti« ožeta Jensena.«

Odprl je vrata. Nizka, zakajena pivska izba je zazijala pred njim, polna smradu po žganju in pivu. Za točilnico, na kateri je stalo nekaj steklenic, je širil star možak z zgrbančenim, zabuhlim obrazom in velikanskim rdečim nosom. Sivkasto bela mornarska brada mu je obdajala izbrito, a strničasto spodnjo čeljust.

Schluter je pozdravil.

»Dobro jutro! Ali je oče Jensen doma?«

»Kaj mu pa hočete?«

Glas ni bil tak, da bi bil človek dobil veliko poguma.

»A, to ste vi? Nu, lepo. Rad bi vas prosil za neko pojasnilo.«

»Nu?«

»Moje ime je Schluter, kriminalni komisar iz Berlina.«

»Strela božja, glejte, da kar precej izginite! S policijo nočem imeti opravka! Jaz ne in moji gostje tudi ne! Napačno številko ste si izbrali!«

Vrli oče Jensen ni bil prijatelj policije. Kar posinjel je v obraz, z obema rokama je udaril po mizi.

»Ali, dragi gospod Jensen! Vem, da ste poštenjak in neoporečen mož, kakor tudi vaši gostje.«

Kapitan je negotovo zastrmel vanj.

»Česa potem iščete pri meni?«

»Saj ne gre za vas, ampak za vašo ladjo, ki se je potopila. Za »Elizabeto« gre!«

»Za »Elizabeto«? Zavarovalnica je zdavnaj plačana. Tista reč je popolnoma v redu.«

Schluter se je nehote nasmehnil. Očividno se je v teh besedah oglašala slaba vest. Kdo ve, kaka trhla škafja je bila, »Elizabeto« in koliko previsoko zavarovana!

»Nu seveda. Meni to nič mar. Zanimam se le za nekoga, ki se je takrat z ladjo vred potopil. Nu, nikar ne bodite hudi. Prinesite nama kako dobro kapljico, takšno, ki jo sami radi pijete, dajte tudi meni požirek in povejte mi, kar veste. Tudi pozdrav sem vam prinesel iz Berlina.«

»Meni? Od koga?«

»Od gospe Pieseckove, ki je bila prej pri vas.«

»Od Pieseckovke! To vam je bila vrhla ženska, poštena ženska —«

»Nu vidite. Ali vam ni te dni pisala?«

»Meni? Kje! Že štiri leta nisem ničesar slišal o njej. Mislim sem, da jo je zdavnaj vrag odnesel.«

»Ali kaj veste o njeni hčeri?«

»O hčeri? Pieseckovka da je imela hčer?«

Schluter je videl, da kapitan res ni bil ničesar slišal o gospe Pieseckovi. Taisto ni bilo videti, da bi mu kdaj kaj pripovedovala o svoji hčeri. Hinavstva pa temu robotemu prijatelju žganja res ni bilo moči prisoditi.

»Čujte, ali še veste, kdo je bil takrat na »Elizabeti«?«

»Mornarji.«

»Ali je bilo tudi kaj potnikov?«

»Eden je bil.«

»Ali se še spominjate, kako mu je bilo ime?«

»Počakajte — Well - Well — ali ni bil Wellhorn? Da, Alfred Wellhorn. To še vem, ker sem moral potem pričati na sodišču.«

Samo kdor v miru izbira, dobro kupi!

Ako hitite od prodajalne do prodajalne in si ogledujete blago, se vam lahko primeri, da se odločite v tiski in naglici za nekaj, za kar vam bo pozneje žal.

ZATO IZBIRAJTE BLAGO DOMA!

Tu imate časa dovolj, da si ogledate vzorce komad za komadom po njihovi vrednosti, nikdo vas ne more nagovarjati za nekaj, kar vam ni pookus.

ZAHTEVAJTE ZATO NASO KOLEKCIJO TRANIN ZA MOSKE OBLEKE IN PLAŠČE

in vi dobite kolekcijo v par dneh, seveda brezplačno in neobvezno. Potem sedite, izbirajte ono, kar najbolje odgovarja vaši postavi, vašemu okusu.

Ker dobivamo blago na avto iz tovarne in ga prodajamo naravnost vam, odpadejo razne provizije, vi torej kupite pri nas boljše kvaliteto za manj denarja.

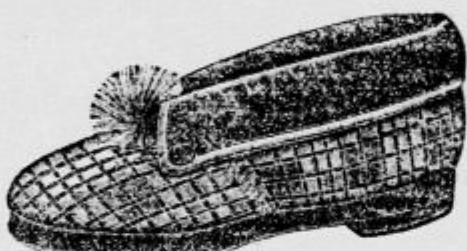
Že več kot pol stoletja posrežemo odjemalcem v splošno zadovoljnost.

Največja trgovska in izvozna trdnica

Karlner & Ohler
Zagreb.

Ako še nimate našega glavnega kataloga, zahtevajte ga! V nekoliko dneh ga imate brezplačno v rokah. 6750

Din 42

Gorki iz himalaja tkanine

Za jesen

Ant. Krisper, Mestni trg 26
Štritarjeva ulica 3

Din 38

Gorki iz himalaja tkanine

Din 135

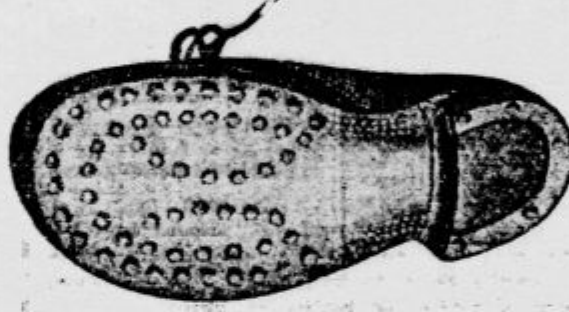
Kombinirani ali gladki

Din 140

Iz duboksa, posebno močni za štrapa

Din 110

Iz rjave ali črne močne kravine za delavce

Din 135

Kombinirani ali gladki črni ali rjavi

Din 140

Črni ali rjavi za vsakdanjo nošo

Din 25

Za male otroke črni ali rjavi

Din 80

Iz črnega boksa srednje veliki

Din 150

Črni ali rjavi za vsakdanjo nošo

Jugošport

r. z. o. z., Ljubljana

Pisarna Borštnikov trg, 3/1, telefon 25—18.

Prodajni lokal: Miklošičeva cesta 34, tel. 33—33.

(Gramofon — Razberger)

Največja zaloga gramofonov vseh znamk, gramofonskih plošč v največji izbiri (zaloga preko 20.000), smuči, smučarske potrebščine, sklopni čolni, fotografski in radioaparati in vse foto- in radio potrebščine po najugodnejših cenah.

Izposojevalnica gramofonov in plošč posluje: Borštnikov trg 3/1 od 1/2 14. — 1/2 16. in od 18. — 1/2 20. ure. Velika izbira najraznovrstnejših plošč, ki se vedno izpopolnjujejo z novitetami. — Prodaja rabljenih plošč po nizkih cenah.

11785

Potrlih src naznanjamo, da je po dolgi bolezni umrl naš dobri oče, mož in stric, gospod

FRANC SIKOŠEK

slikar in posestnik

Pogreb nepozabnega pokojnika se je vršil v sredo, dne 30. septembra t. l. ob 4. uri popoldne.

Brežice, dne 29. septembra 1931.

12436

Žalujoči ostali.

Najboljši nakup za zimo

NOGAVIC in ROKAVIC za moške, ženske in otroke, PLETENIN, maj, jumperjev in puloverjev, žepnih robcev, kravat, sraj, gumbov, ČIPK in VEZENIN, volne in bombaža, ročnih torbic, AKTOVK, dežnikov, vseh potrebščin za ŠIVILJE, KROJAČE, ČEVLJARJE, SEDLARJE in TAPETNIKE

samo pri

Josip Petelinc, Ljubljana

za vodo.

KNJIGARNA

se priporoča p. n. občinstvu

pri nakupu knjig

TISKOVNE ZADRUGE V LJUBLJANI

ŠELENBURGOVA ULICA ŠTEV. 3

vogal Knafljeve in Šelenburgove ulice

